

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

V. ročník ● 10/2012

**VYCHOVÁVAME
VZDELANÝCH
DUCHOVNÝCH?**

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudenia, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie!

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

NÁVRATY II Viera Ciesarová	4
PRI ŠÁLKE... s Ondrejom Garajom	5
VYCHOVÁVAME VZDELÁ- NÝCH DUCHOVNÝCH?	10
BLÍZKOSŤ (Z vernisáže manželov Šickovcov)	18
ZÁPISKY VOJENSKÉHO DUCHOVNÉHO kpt. Marián Bodolló	20
Z PODVEČERA DO ZBORU Jana Camara	22
ALKOHOL NÁŠ KAŽDODENNÝ Štefan Markuš	26
DIALÓG MLADÝCH UPdate 2012	27

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, špecifický symbol 1012

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara Turčíková (Žilina), Gabriel Gajdos (webmajster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

Adresa redakcie: Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, č. tel.: 02 207 11 468 e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: Foto: J. Camara: Šarišanka pri studni

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

Jak blízko chceme být Bohu?

JIŘÍ DOHNAL
(Autor je kazatelem Letničnéj cirkvi v Rovinji, v Chorvátsku.)

Slyšel jsem o pokusu, který dělali vědci kdesi v Kalifornii. Chytili malého bílého žraloka a strčili ho do akvária 150x150 cm. Bílý žralok se normálně dorůstá až 5 m délky. Ale tento rostl jen dokud mu skleněné stěny akvária dovolily.

Slyšel jsem o člověku, který kdesi vysoko ve skalách našel opuštěné mládě orla. Vzal si ho domů, na dvoře zatloukl kolík a uvázal to mládě za nohu k tomu kolíku. Mládě den za dnem obcházelo v kruhu okolo kolíku, kolik mu dovozovala délka provazu. Jak šly dny, mládě vyrostlo v dospělého orla. Jednoho dne člověk orla odvázal, ale orel chodil v kruhu dál. Už nebyl uvázan, už nemusel chodit pořád v kruhu, byl svobodný. Ale onen kruh, ve kterém se tento král nebe po léta pohyboval, a který představoval celý jeho svět, se přestěhoval do jeho hlavy a držel ho dál v poutech.

A stejně tak nás křesťany spoutávají hranice, limity, mýty o nás, které nám staví naše neochota vzít vírou to, co o nás říká Pán, jak nás vidí On a k jakému životu nás povolal On. Nebo si myslíš, že to, jak vidíš sám sebe, je to jak tě vidí On? Spíš se mi zdá, že církve je plná božích obrů, kteří si postavili vlastní skleněnou klec, a tak vyrostli v trpaslíky. Mohli by vyrůst v obry budící respekt a prohánět ryby oceánem. Ale postavili si skleněnou klec z lidských i ďábelských lží, hodnocení lidí, zneuznání člověkem, utkvělých představ svých i druhých a vlastní lenosti bát v Písmu a přijímat Pravdu jako dítě.

Mnozí z nás jsme orly. Dokázali bychom využít vanutí Větru a vznést se bez námahy do obrovské výšky a pozorovat vše z hůry. A opět – začarovaný kruh, ve kterém jsme se pohybovali, ještě když jsme byli připoutáni k hříchu, působí v naší mysli jako pouta, ačkoli nás Pán ze všech pout vysvobodil a my můžeme bez námahy vzlétnout a povznést se „nad“. Měli bychom budít respekt a zatím budíme soucit a o „patro níž“ dokonce pohrdání. Proč? Protože nevíme, co v Kristu vše máme a můžeme. Jsme jako dědicové, kteří se dozvěděli, že zdědili nevidané bohatství a nikdy si pořádně nepřčetli celý testament, natož převzali dědictví.

Pán Ježíš neřikal: běžte na kurz asertivního chování a budete svobodní, nebo: vyšší vzdělání vám zvýší sebevědomí, a pak budete svobodní, nebo: najdi své uplatnění ve společnosti a budeš svobodný, nebo: buď sám sebou a budeš svobodný. V Jn 8, 32 nám Ježíš říká, co nás ve skutečnosti osvobodí: „*Poznáš pravdu a pravda tě osvobodí.*“ Svoboda nepřijde, dokud nepřijde Pravda.

Co je to ta Pravda? Není to soulad všech názorů. Nejsou to „pravdivá fakta,“ ani „realita života.“ Pravda, o které Ježíš mluví jako o tom, co nás má osvobodit, je pravda, která je výlučným vlastnictvím Boha. Nikdo z lidí k ní nemůže sám od sebe přijít – sám od sebe ji poznat, natož, aby ji měl ve vlastnictví. Je to pravda Boží – tzn. krystalicky čisté a naprosto pravdivé, ode všech lidských domněnek a spekulací prosté zjevení toho, kdo On je, jaký je a co udělal v Kristu pro nás. Správná reakce na tuto zjevení – na tuto pravdu nás činí svobodnými a moudrými a až tato svoboda a moudrost je naším osobním vlastnictvím. Pravá svoboda vyroste jen z pokorného přijímání Pravdy Boží a jejího pilného aplikování do svého vlastního života. Jde o přijetí Božího semene – zasetí do námi předem připravené půdy vlastního srdce. Svoboda bez této Pravdy uvnitř nás není možná. Jestliže poznání Pravdy osvobozuje, pak to co víme i to co nevíme a vědět bychom měli, má přímý dopad na naši vnitřní i vnější svobodu. Obojí pak určuje, jak bude vypadat náš zítřejší den, příští rok a taky, jak bude vypadat naše církve zítra a za rok.

Když Filip chtěl po Ježíši, aby mu ukázal Otce, Ježíš mu poněkud podrážděně odpověděl: „*Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty jsi mne nepoznal? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říkat: Ukáž nám Otce?*“ (Jn 14, 9) To bylo ještě před Jeho ukřižováním, z mrtvých vstáním, nanebevzetím a sesláním Ducha. Tudiž v době, kdy nepřebýval skrze víru a Ducha v nás. Dnes však je s námi v takové blízkosti, jako je těhotné ženě blízko její dítě. Co by tedy dnes Ježíš řekl na podobnou otázku? Já myslím, že: „*Tak dlouho jsem v tobě a tys to ještě nezjistil?*“ Bůh je dostupný. On sám se učinil dostupným. Otázkou je, jak blízko k Němu chceme... Žel, jsme to my, kdo stanovil hranice, ne Bůh. ■

NAPÍSAĽI STE NÁM

www.mediasvatava.sk / bpiatko@internet.sk

NÁVRATY II (Roky 60.–70.)

Žili sme a pracovali na Božej vinici. Pán Boh tomu dielu požehnával, a to sa nepáčilo úradom. Blokovali nás ako sa len dalo. Starší syn – tretiak na základnej škole – mal prestúpiť do jazykovej školy, ak spraví prijímacie skúšky z ruštiny, matematiky a slovenčiny. To by nebol žiadny problém, len ruštinárka sa postavila ostro proti. Nechcela, aby bol na prijímačky vôbec pripustený! A ak, tak len s podmienkou, že ho doma nebudeme vychovávať v náboženskom duchu. To sme, samozrejme, kategoricky odmietli. Táto epizóda nezostala utajená, pobúrila mnohých. Aj vďaka nim Peter robiť prijímačky smel, zvládol ich aj celú deväťročenkú s výborným prospedom.

Ale čo ďalej? Nechceli ho zobrať do gymnázia v Prešove, ani nikde na okolí. Manžel vtedy spomenul cirkevnému tajomníkovi, že doma máme černocho. Veľmi ho zaujímalo, kto to je, a tak mu manžel vysvetlil: „Je to môj syn, s ktorým na Slovensku zaobchádzajú oveľa horšie ako s černocho pred mnohými rokmi v Amerike.“ Zaskočila ho táto odpoveď, lebo trafila do čierneho. Napokon syna prijali v Sabinove, kde sme sľúbili, že sa budeme už čoskoro sťahovať. Po šiestich týždňoch sme sa presídlili do Bratislavy. Peter sa dostal prestupom na gymnázium na Novohradskej, kde aj úspešne zmaturoval. A potom šiel na teológiu. Skončil ju a dva nasledujúce roky robil v ústredí Cirkvi bratskej sekretára. Ďalšie dva roky pomáhal spolu s bratom Milanom Jurčom stavať modlitebňu na Sta-

rej Turej. Po roku 1989 sa stal pedagógom: učí jazyky a robí to rád, s láskou. S manželkou Lijou majú 5 detí.

Petrovi pribúdali jazyky postupne: nemčina, ruština, angličtina. Tieto tri reči ho sprevádzali základnou i strednou školou, takže sa už v mladom veku vedel nimi dohovoriť. Jeho schopnosti boli aj dôkladne využité. Napriek všetkým prekážkam fungovala rozsiahla organizovaná činnosť: pomoc slobodným krajinám z západu a severu východným krajinám. To bola veľmi riskantná a zároveň nebezpečná služba, ktorá pozostávala z hmotného, finančného aj literárneho dopingu pre východ.

Spomeniem aspoň jeden príklad z mnohých. Na Ukrajinu sa cez nás dostalo okrem inej literatúry okolo 40 000 kusov Biblií v ruštine. Ako sa to stalo? Toto je iste veľmi zaujímavá téma, plná napätia a dynamiky. Možno sa aj to raz dozvieme. Nateraz len toľko, že medzičlánkom, sprostredkovateľom, tlmočníkom pri týchto akciách býval často náš Peter. Toto núdzové riešenie sa používalo len v krajných prípadoch, veď 12–14-ročné dieťa nemohlo byť dost zrelé na tieto úlohy. Boh však nedokonalé zdokonalil, nedoriešené doriešil i dokončil.

Znalosť rečí, dôkladnosť a presnosť boli rozhodujúce momenty pri všetkom dianí. My sme sa nestačili čudovať úžasnej Božej pomoci a ochrane, ktorú sme pocítovali na každom kroku, kedy bola úloha splnená, cieľ dosiahnutý a a tým aj Pán Boh oslávený.

Viera Ciesarová, Bratislava

STANICA CIRKVI BRATSKEJ V DOLNOM KUBÍNE HĽADÁ

do uvoľneného bytu, ktorý je súčasťou modlitebne, rodinu,
ktorá by bola ochotná prísť medzi nás, byť súčasťou nášho obecnstva, starať sa
o údržbu domu a podieľať sa na duchovnom živote zboru.

PRI ŠÁLKE S... ONDREJOM GARAJOM

sa BOHUSLAV PIATKO rozprával

O LETÁKOVEJ MISII A NAKLADANÍ S CHYBAMI

Ing. ONDREJ GARAJ (1957), manželka Viera, tri dospelé deti – členovia CB od 1991. Spoluzakladateľ a riaditeľ evanjelizačného OZ Ježiš pre každého, regionálny riaditeľ letákových misií EHC pre krajiny bývalého ZSSR, v súčasnosti ešte predseda Evanjelickej aliancie v SR, zakladateľ a bývalý predseda Ekumenickej spoločnosti pre štúdiá siek (vydáva časopis *Rozmer*).

Ondrej, pred niekoľkými dňami si sa vrátil z USA? Návšteva alebo pracovne?

Občianske združenie Ježiš pre každého (JPK) patrí do rodiny svetových letákových misií, ktoré má anglický názov Every Home for Christ (EHC) a keďže som nielen riaditeľom slovenského centra, ale pred tromi rokmi som sa stal aj regionálnym riaditeľom letákových misií pre krajiny bývalého Sovietskeho zväzu, tak z titulu tej druhej pozície som bol na každoročnej porade. Práca vo svete je rozdelená niekoľkých regiónov a za jeden zodpovedám ja.

Priblíž našim čitateľom niekoľkými vetami, čo sa skrýva za názvom JPK (EHC)?

Prvá myšlienka na vytvorenie takejto organizácie prišla zo Švajčiarska a treba povedať, že jej prienik na Slovensko je významne spojený s Cirkvou bratskou, konkrétne s českým kazateľom CB Ernestom Welšarom, ktorý vo Švajčiarsku študoval v časoch uvoľnenia, v roku 1968. Vtedy vznikli vzťahy, ktoré pretrvali až do pádu železnej opony v roku 1989. Keď sa otvoril priestor na evanjelizačnú prácu, vzťahy sa obnovili a prerástli do konkrétnych aktivít.

Prečo si sa do toho pustil? Nešiel si z istoty do neistoty?

Možno trochu aj hej. Bol som správcom počítačovej siete na škol-

skej správe a predtým som robil vo Výskumnom ústave energetických zariadení v Tlmačoch.

Musím povedať, že celá moja rodina, vrátane vtedy ešte žijúceho svokra, bola proti tomu, aby som odišiel z istého štátneho zamestnania do neistého cirkevného tretieho sektoru. Mal som už tri deti, takže – nebolo to jednoduché rozhodovanie. Jedine manželka Viera stála pri mne, a tak sme urobili už známe rozhodnutie.

Pre teba to musela byť istým spôsobom výzva, povolanie do služby...

Uveril som počas štúdií v Bratislave, lebo som ako 17-18-ročný bol hľadajúci. A tak som sa dostal do zboru CB v Bratislave. Vtedy tam bol charizmatický kazateľ F. Ciesar a pri jeho kázňach si ma Pán Boh našiel. Ale, keďže som od Levíc, z neďalekej Kalnej, tak som sa stal členom levického zboru CB. Ako prišelec do cirkevného spoločenstva som od začiatku inklinoval k misijnej práci, mojou túžbou bolo šírenie evanjelia. Keď som uveril, všetci na internáte zbadali zmenu v mojom živote a ja som nemal zábrany hovoriť o príčine tejto zmeny, a tak sa viacero ľudí v rozhovoroch dostalo k Pánu Bohu. V tom som videl zmysel – žiť život otvoreného kresťana a vstupovať do vzťahov. Viacero významných ľudí v CB prežilo so mnou kus životnej cesty. Ak mám celý svoj

vývoj zhrnúť v skratke, tak musím povedať, že som bol vždy nastavený evanjelizačne a keď prišla šanca venovať sa tomu „na plný úväzok“, tak som sa jej chytil. Vnímam to ako veľkú osobnú výsadu a milosť od Boha že môžem a mohol som najlepšie svoje životné sily venovať pokroku evanjelia v rôznych oblastiach.

Ježiš pre každého je odvážny názov pre občianske združenie a náročný pre tých, ktorí ho naplňajú obsahom.

Naším cieľom a náplňou je vytvárať príležitosť pre ľudí, aby sa mohli oboznámiť v zrozumiteľnej podobe so zvestou evanjelia. Tomu slúži naša vydavateľská sekcia v podobe letákov, webových stránok, ostatných evanjelizačných projektov a podobne.

Keď chce dnes niekto niečo vydávať, tak prvá otázka je: Aká je cieľová skupina? Každý – nie je cieľová skupina...

Áno – každý je vlastne nikto. V našej slovenskej kultúre sa používajú rôzne komunikačné kanály ako je rozhlas, televízia, ale ešte v nezanedbateľnej miere aj tlačenej papierovej médiá. A predovšetkým ten posledný využívame my. Ide v prvom rade o tlač a distribúciu letákov, ktorých cieľom je vyvolať záujem o kresťanstvo, upozorniť naň a v ďalšom ponúkame následné materiály, ktorými sa snažíme ►

už bližšie približovať obsah a aj budovať vieru.

Mnohí z nás majú skúsenosti so šírením kresťanskej literatúry (napr. Strážna veža) dosť neprijemným až dotieravým vnučováním, čo asi skôr odpudzuje ako láka. Ako to robíte vy?

Predovšetkým – absolútne rešpektujeme osobnú slobodu. Dotieravosť je pre nás neprijateľná. Je to ponuka bez akéhokoľvek nátlaku a dohovárania. Koho to osloví, kto je hľadajúci, môže ho takáto forma zaujať, priniesť mu novú informáciu. Veríme, že za našou činnosťou je Svätý Duch, ktorý privádza hľadajúcich.

Aká je účinnosť takéhoto pôsobenia?

Keď to mám vyjadriť štatisticky – tak napríklad v Bratislave to bolo na asi tisíc rozdaných letákov priemerná odozva traja. V Prešove sedem-osem a na východnom Slovensku a na vidieku máme spravidla väčšiu odozvu.

Na prvý pohľad je to tragicky malá účinnosť... Nie?

Môžeme sa porovnať s kadečím: napr. priznanými štatistikami, povedzme, obchodných reťazcov. Schránky sú plné reklám. Čo je

na tisíc reklamných letákov. Takže z hľadiska marketingu nie sme neúspešní. Navyše, keď sme finančne porovnali našu účinnosť (= pomer všetkých ročných nákladov JPK na jednu novú reakciu či absolventa biblického kurzu) s pomerom ročných výdavkov zboru CB na počet získaných nových návštevníkov bohoslužieb, tak sme na tom ešte lepšie.

Spomeňte ešte to, čo nasleduje po letádoch – brožúry a publikácie. Siahate po domácich autoroch, alebo staviate na prekladovej literatúre?

Drvivá väčšina našich autorov je slovenská. Samozrejme, vyhľadávame autorov, ktorí vedia osloviť slovenského necirkevného čitateľa, ktorým je tento čitateľ schopný porozumieť. Hovoril si o cieľovej skupine – našou cieľovou skupinou sú ľudia, ktorí nechodia do kostola. Osloviť takýchto ľudí Božím slovom je veľké umenie a nie je veľa autorov, ktorí to dokážu. Jedným z nich je nesporne bratislavský kazateľ CB Daniel Pastirčák, dlhé roky to bol Ľudovít Fazekáš a niektorí ďalší. Opakujem, nie ich je veľa a neobchádzame žiadnu denomináciu. Veď len v predstavenstve JPK je zastúpených 7 cirkví, takže by sme si to ani nemohli dovoliť,

šej vydavateľskej činnosti. Vydali sme aj niekoľko odborných kníh na podporu misijného myslenia či inú literatúru určenú na pomoc kresťanom pri ich činnosti v rôznych oblastiach.

V JPK realizujeme aj ďalšie projekty: koordinujeme evanjelizáciu ProChrist s farárom Ulrichom Prarzánym, máme aj projekt pre kresťanských podnikateľov LARED na podporu vnášania kresťanských hodnôt do podnikateľského prostredia. Prevádzkujeme internetový portál Tukan, ponúkame kresťanské poradenstvo a podobne.

Zaujalo ma slovné spojenie: Letáková misia. Ja si pod pojmom evanjelizačná činnosť predstavujem prácu v priamom kontakte s ľuďmi. Tu sa kontakt stráca. Ale hovoril si, že šírenie Slova Božieho bolo tvou ambíciou? Uspokojuje ťa letáková misia?

Beriem to ako jednu z možných ciest, ktorou možno priblížiť evanjelium ľuďom. Začnem trochu inak. Ľudia, ktorí sú na plný úväzok zamestnaní v cirkvi, žijú a bývajú v cirkvi, pracujú v cirkvi sú akoby izolovaní od sveta a jeho každodenných problémov. Ja sa tomuto snažím cieľavedome vyhýbať, tak v súkromnom ako aj v pracovnom živote. Aj súkromne, aj pracovne sa rád stretávam s ľuďmi, ktorí sú na pomedzí dvoch svetov – kresťanského a sekulárneho, s ľuďmi, ktorí hľadajú iné hodnoty, s ľuďmi, ktorí sú pochybovači. Vďaka Bohu, viacero ľudí, ktorí prešli so mnou kus životnej cesty sa pritom zoznámilo s Božím posolstvom. a je viacero takých, ktorých som priviedol do nášho cirkevného prostredia a žijú tu s nami. Niektorí z nich aj farári, iní aj kazatelia v CB, ale aj necirkevní funkcionári. Vďaka Bohu aj dnes mám dohodnuté stretnutie s jedným hľadajúcim otcom, mojím rovesníkom, ktorého syn už po našich stretávaníach našiel živý vzťah k Bohu a teraz inšpiroval svojho otca. Aj ja som týmto veľmi obohatený, lebo získavam priateľov.

Vyhľadávaš takýchto ľudí zámerne?

Preferujem spontánnosť. Snažím sa v tomto i vo všetkom ostatnom

Ondrej a Viera Garajovci

dnes dobrá správa na Slovensku? To, že Tesco má na niektoré výrobky 50 % zľavy, alebo naša informácia o potrebe hľadať pravdu? My sme denne konfrontovaní s touto otázkou, a to nás drží pri zemi. Kresťanské frázy v tejto konkurencii informácií neobstoja. Na porovnanie: Agentúry obchodných spoločností priznávajú 1-2 reakcie

dávať prednosť autorom z jednej denominácie. V našich materiáloch nie sú konfesné témy. Sú to základné kresťanské témy prijateľné rovnako pre katolíkov ako pre reformné cirkvi, ale opäť zdôrazňujem – neoslovujeme veriacich, ale neveriacich, a tomu podriaďujeme našu edičnú činnosť. Samozrejme, to je len jedna, hoci nosná časť na-

byť pripravený a vidieť príležitosť, ktoré Pán Boh postaví do cesty. Len ich treba zbadáť. A nie som nezamestnaný, skôr prepracovaný. A niekedy z takmer náhodných stretnutí sa neraz vyvinú vzťahy, ktoré prerastú až do priateľstiev a pri vzájomne otvorenosti takéhoto vzťahu nemožno obísť Pána Boha. A je na priateľoch, či tú hranicu smerom k téme Boh prekročia, alebo nie. Mám aj neveriacich priateľov.

To, že celkom zámerne vyhľadávaš hraničné prostredie, v ktorom sa pohybujú hladajúci alebo pochybujúci a máš dar a chcenie evanjelizovať, ťa posúva do polohy, ktorá nemusí v cirkevnom prostredí každému vyhovovať. Aby som to neobchádzal – mnohí ťa vnímajú ako kontroverzného človeka. Ak to cítiš, ako sa cítiš v tomto postavení? (Ale, nemusíš odpovedať.)

(zamyslený úsmev) Nedávaš jednoduché otázky... ale – pokúsím sa odpovedať. Každý má nejaké duchovné a ľudské obdarovania. Mne akosi Pán Boh nenadelil dar tichosti, spokojnosti so všetkým, na nič sa nepýtať, nemať odvahu povedať svoj názor, nehľadať nové odpovede a cesty. Týchto darov mi akosi Pán Boh nadelil pomenej. Bol som asi 25 rokov členom staršovstva v Levickom zbore, 2 volebné obdobia v RCB, bratia to so mnou vydržali, za čo som im vďačný a oni sú možno teraz vďační, že majú odo mňa viac pokoja. Jednoducho, Pán Boh mi dal špecifické duchovné dary a usilujem sa predovšetkým o to, aby som bol pravdivý a čestný voči sebe, aj voči svojmu okoliu a zodpovedne uplatnil to, čo mi Boh milostivo zveril. Teraz, najmä v prostrediach, ktoré ich vítajú a necítia sa nimi byť vyrušované. Je to podstatne viac mimo rámca CB – podobne ako aj viacerí iní, ktorí nezapadajú celkom do šablón aktuálnych nositeľov moci v CB.

To ťa však vedie k mnohým vyjadreniam, s ktorými majú mnohí problémy. Iba čo si spomínam na to, čo sme uverejnili aj v Dialógu: tvoje pomerne ostré vystúpenie pri snahách roz-

deliť CB na českú a slovenskú, tvoje názory na fungovanie vedenia CB (nie osobnostného) a mnohé ďalšie. Prečo?

Začnime cirkvou a jej vedením. Načal si to, čo ja nazývam „charizma verzus inštitúcia“. Cirkev nemôže byť aj inštitúciou s istým riadením a funkčnými vzťahmi. To je v poriadku a nespochybňujem to. Ale to nestačí. Cirkvi nestačí, ak má vhodnú Ústavu, cirkevné poriadky, ktoré môžu byť viac alebo menej optimálne. Sám som investoval veľa síl do vzniku prvej ústavy CB po revolúcii. Zatiaľ som presvedčený, že vedenie cirkvi má byť aj významným napomáhateľom takého zvestovania a výkladu Písma, v ktorom účastníci bohoslužieb nájdu odpovede na svoje pochybnosti a príležitostní návštevníci bohoslužieb zase odpovede na svoje hľadanie. Odbornou skratkou povedané: relevantne kontextualizovať zvesť Písma. Ak kazatelia nemajú čo povedať v prostredí, v ktorom zvestujú, nikto také zbory nebude vyhľadávať. Biblia na to použijá slovné spojenie: nie sú „svetlom sveta a soľou“. Podľa mňa je to Rada, ktorá by sa mala zaoberať týmto problémom a mala by byť charismatickým zdrojom, z ktorého by zbory a kazatelia čerpali. Keďže toto absentuje, tak sa presadzuje názor,

zborov, spomedzi ktorých jeden či dva aj rastú. Cirkev podľa mňa má byť viac. Ja som vždy očakával od Rady, že bude priekopníkom v procese kotextualizácie evanjelia. A keď sa moje očakávania neplnia (nehovorím, že sú jediné a správne) a Rada zabezpečuje čím ďalej tým viac len organizačno-správny servis, tak som určité myšlienky vyslovil. V očakávaní že podľa našich vnútrocirkevných poriadkov má byť Rada aj nositeľkou duchovnej kontextualizácie. Odpovede, ktoré z Písma vyčítali a vyložili naši otcovia pred sto rokmi, nepostačujú ako odpovede na dnešné otázky. Podobne aj odpovede našich otcov boli nové pred sto rokmi. Nemám na mysli, že potrebujeme iné Písmo, len sa zásadne zmenilo prostredie, preto je potrebné hľadať iné významy evanjelia. Preto hovorím o kontextualizácii evanjelia. Pre cirkev je podstatná zvesť, až ďaleko za tým štruktúry. Ak my cirkevníci sa stavíme do pozície tých, čo vedia o vyššej pravde a pritom splývame so svetom, ktorý hľadá kariéru, uplatnenie, stále vyšší a vyšší konzum, hľadá len zabezpečenie, svojho života a popritom vyslovujeme rúhavo stopercentné reči o Bohu – túto krízu a deficit nenahradí vytvorenie samostatnej cirkvi, ani nové poriadky či ústava.

Spôsob nakladania s vlastnými chybami

vedie k tomu,

že cirkev stráca autoritu.

že Rada je tu len na to, aby zabezpečovala minimálne organizačné fungovanie cirkvi a zastrešovala ju vo vzťahu k štátu a o duchovné smerovanie zbory by sa mali starať iné platformy. Samozrejme, môže byť aj takýto postoj, ale potom sa CB redukuje len na ekonomicko správne spoločenstvo prevažne stagnujúcich či upadajúcich

Cirkevná štatistika CB je toho jasným dôkazom.

Myslíš si teda, že uzavretosť, nereagovanie na spoločenské zmeny, odborná nepripravenosť viesť dialóg sú na príčine stagnácie cirkvi, toho, že nerastie, že aj veriacim rodičom deti utekajú do sveta? ▶

Podstatné je, do akej miery je zvest, ktorú hlásame, a ktorú počujú ľudia, čo prídu do našich modlitební či po novšom už kostolov, zvestou, ktorá odpovedá na ich otázky a výzvy, ktorými žijú. Do akej miery sú zbory a ľudia zo zborov pozitívnu alternatívou v danom kontexte. Ak nejaký Levičan hľadá odpovede na svoje otázky, musíme sa pýtať, prečo ich nehľadá v Cirkvi bratskej?! Ale rovnako treba brať do úvahy aj, prečo príde hľadať odpovede do Cirkvi bratskej? A keď príde, dostane odpovede? Čo sa ľuďom vybaví, ak počujú „Cirkev bratská“ v meste, obci XY? Aký obraz o nás majú? Je to pre nich pozitívne spoločenstvo, či je to niečo, čo si netreba ani všímať, alebo je to len akási sektička na periférii? Ja tieto otázky kladiem a snažím sa na ne hľadať odpovede. Zaoberať sa týmito otázkami a ponúkať aj odpovede patrí podľa mňa do náplne práce vedenia cirkvi. Toto je podstata mojich postojov a občas sa nebojím ani radikálnejších odpovedí, ktoré aspoň vyvolajú diskusiu a možno aj trochu donútia nás hľadať si miesto v dnešnej spoločnosti. A je zrejme, že takéto otázky a hľadanie odpovedí môže byť pre niektorých vyrušujúce. Som presvedčený, že ak

skutočne chce cirkev iné výsledky, musí ináč pracovať. Mne sa zatiaľ zdá, že súčasní lídri sa pokúšajú rovnako pracovať, ale očakávajú iné výsledky.

A to sa už dotýkame tak trochu aj problému zrozumiteľnosti komunikácie. Napokon, to si už spomenul pri výbere vašich autorov...

Samozrejme. Čo komu hovorí napr. slovné spojenie „prijmi Ježiša do svojho srdca“, alebo „rob pokánie a budeš spasený“ a mnohé ďalšie. Od kazateľov veľa závisí, ale nie kazatelia sú interpretmi evanjelia, ale zbor a ľudia zo zboru, ktorí žijú v necirkevnom prostredí. Ich celoživotný život je nositeľom evanjelia, nie ich asi hodinkový nedeľný pobyt v modlitebni.

Ďalší z dôležitých postojov, ktorý nás určuje, je postoj k pravde. Emanuel Rádl to lapidárne vyjadril: „Ja nemám pravdu, ale pravda má mňa.“ To znamená, ja pravdou ne disponujem, ale pravda disponuje mnou. Až príliš často sa správame, akoby sme pravdu mali – vlastnili. V lepšom prípade môžeme byť služobníkmi pravdy, ale nie jej pyšnými vlastníkmi. Nie ja mám Krista, ale Kristus má mňa. Usilujem sa

vyhýbať postojom pyšného vlastníka. Je mi cudzia pýcha niektorých kresťanov a teológov, ktorí sa prezentujú ako vlastníci pravdy, ktorí jediní disponujú pravdou. Asi aj preto majú niektorí ľudia so mnou problémy...

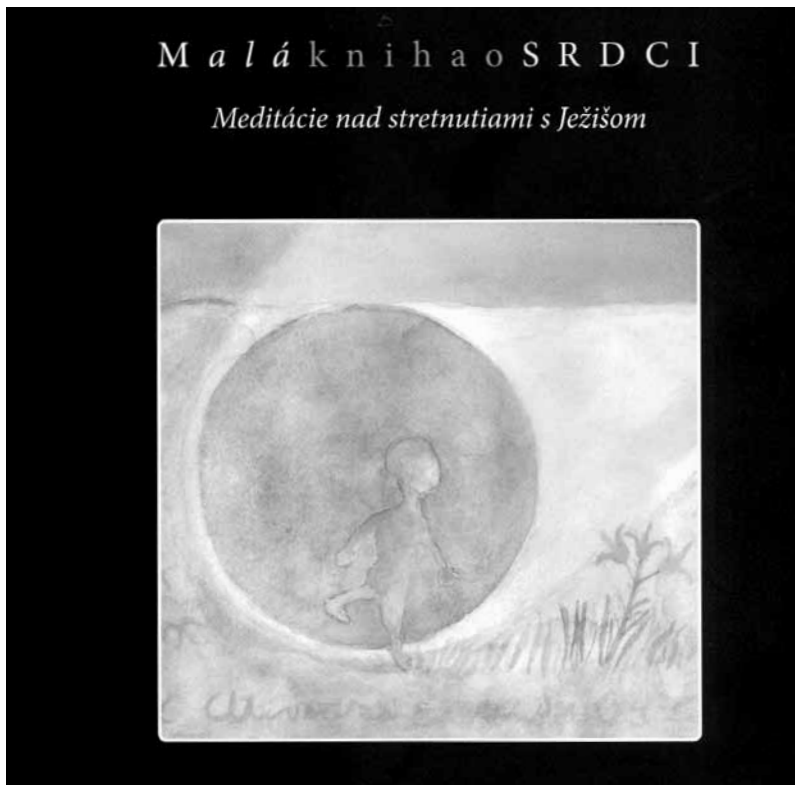
Čoho je okolo nás viac – spokojnosti a rozprávania o evanjéliu, alebo evanjeliový život ?

V stredoveku, keď bola cirkev veľmi diskreditovaná, povedal František z Assisi (nie je to presný citát): Najprv treba evanjelium žiť a keď veľmi treba, tak aj povedať. Musí to ísť jednoducho ruka v ruku. Keď človek žije evanjelium, tak môže o ňom aj rozprávať, prípadne aj tlačiť letáky. Ale pri našich odpovediach na otázky je vždy veľmi potrebné si uvedomiť kultúrny kontext: napr. Na Slovensku môžem ísť s kazateľom CB na pohár piva či vína, ale keby som na pohár vína pozval svojho veriaceho priateľa v Rusku, tak ma označí za bezbožníka, podobne ako naši duchovní predkovia v dobách prebudenia.

Úprimné autentické kresťanstvo sa vyznačuje tým, že sa zdieľa. Zdieľame svoj život, hodnoty, prežívania, reagujeme na vonkajšie podnety, či chceme alebo nie – a to všetko v istom kultúrnom, hodnotovom kontexte. Teda dialóg so svetom vedie každý, aj ten, kto tvrdí, že ho nevedie a zavrel sa do kláštora, aby sa izoloval od sveta. Kresťanov dialóg so svetom končí azda len na cintoríne. Ale vhodným nápisom na náhrobnom kameni prípadne môže aj pokračovať.

Spomenul si zdiskreditovanú cirkev v stredoveku. Ale dnešné postavenie cirkvi nie je oveľa lepšie, ak nie je horšie. Veľa cestuješ, stretávaš sa s rôznymi ľuďmi. Je tento trend, táto strata morálnej sily cirkvi globálna?

Jedným z hlavných problémov (aj v Cirkvi bratskej) je spôsob nakladania s vlastnými chybami. Žiaden kresťan nie je len dobrý. Každý človek má svoje chyby a negatívne stránky a mám ich aj ja. Veď si sa ma pýtal, či o nich viem – viem. Napríklad katolíci sa pri pedofilných škandáloch rozhodli tak, že ich pozametali pod koberec. Spravili

to veľmi nedôstojne, čo narušilo dôveru verejnosti k cirkvi. Rovnako naložili s nedávnym slovenským problémom, ktorý sa volá arcibiskup Bezák. Prečo v Cirkvi bratskej po 20 rokoch slobody nie je prebytok kazateľov? Asi 15 rokov funguje špeciálna katedra evanjelikálnych cirkví a aj iné evanjelikálne cirkvi nemajú dosť kazateľov. Samozrejme, je to širšia škála problémov, ale podľa môjho názoru, určujúcim z nich je klíma v cirkvi. Tá nie je určená písanými, ale nepísanými pravidlami. Pritom kvalitu klímy každej komunity určuje práve to, ako nakladá s chybami členov a vedúcich. Nie všetky rozhodnutia a činy cirkevných funkcionárov sú správne a dobré, dokonca ani morálne správne. Všetci to vieme, ale o nich mlčíme, alebo sa šíria šeptom. Kto to náhodou povie, stane sa nepohodlným. Chyby sa neriešia, pravidlá – písané i nepísané – sa porušujú a čudujeme sa, že cirkev stráca na dôveryhodnosti, jej uari prestávajú byť lídrami, lebo sú nositeľmi aj chybných rozhodnutí, o ktorých sa verejne vie, ale s ktorými sa verejne nevysporiadali. Takže spôsob nakladania s vlastnými chybami vedie k tomu, že cirkev, nielen naša, ale aj v celosvetovom meradle stráca prítlačivosť a autoritu. Veď dnes aj mnohí mladí, čo vyrástli v našom prostredí strácajú pocit, že má význam pridať sa k svojim vedúcim a nie sú zodpovednosť. A potom nie sú ochotní prebrať zodpovednosť, stať sa napr. kazateľmi. Nedostatok kazateľov nie je preto, že by sme ich nemali kde vyškoliť, ale preto, lebo klíma v cirkvi a fungovanie lídrov nie je natoľko prítlačivé a nenadchýňa tak, aby bolo natoľko presvedčivé, že sa k nemu pridajú noví nasledovníci. Mladší ľudia sú pritom viac prísni vo svojich hodnoteniach. Hovorím zo skúsenosti, mal som možnosť sprevádzať viacerých kazateľov pri ich rozhodovaní stať sa kazateľom. Len sa nebojme aj nahlas spýtať, prečo bol tak malý počet laických kandidátov do RCB na minulej konferencii? To je výpoveď o klíme v cirkvi, ktorú zásadne majú možnosť ovplyvniť z kazateľní každú nedeľu kazatelia a staršovstvá či RCB svojimi rozhodnutiami či nerozhodnutiami.

Samozrejme, toto je len jeden veľmi dôležitý aspekt, nie úplná analýza problému.

Ale, ako sa dačo môže zmeniť, keď mladí a noví nechcú prevziať zodpovednosť? Aké je východisko?

Je len jediná cesta – musí sa s plnou pokorou zmeniť spôsob nakladania s vlastnými chybami. Najprv u tých, ktorí sa tomu najviac bránia

– vedúcich. Od kazateľov, cez staršovstvá až po Radu. Inak k obnove dôveryhodnosti nedôjde. Dôvera je dar, ktorým obdarováme toho, komu dôverujeme. Toto bude najdôležitejšia úloha pre ďalšiu generáciu vedúcich. Pán Boh dáva zázračný dar nového života a nové životaschopné výhonky vyrastajú v každej generácii a v každej dobe. Božia misia neprestáva. ■

Človek je uzlík vzťahov...

„Keby sme zo seba škrtli všetko, čo sme dostali od iných, nezostalo by z nás nič. Nemôžem poznať seba, kým nepoznám svoj vzťah k tebe, k svetu, k bytostiam a veciam, ktoré ma určujú.“

Na stránkach tejto knihy nahliadneme pod povrch základných ľudských vzťahov – do vzťahu muža a ženy, do vzťahu rodičov a detí, do vzťahu človeka k spoločnosti, do vzťahu človeka k sebe samému a do vzťahu človeka k Bohu.“

Citát z Malej knihy o vzťahoch

VYCHOVÁVAME VZDELANÝCH DUCHOVNÝCH?

Pripravil a foto: BOHUSLAV PIATKO

Zamysleli ste sa už niekedy nad tým, kto sa nám v kostoloch a modlitebniach prihovára z kazateľní? Isteže, zväčša sú to „deti“ našich zborov, takže ich dobre poznáme. Poznáme ich dobre, ale – vieme o nich, kto sú? Aké je duchovné, vzdelanostné, osobnostné pozadie človeka kazateľa v evanjelíkálnej cirkvi? Pri príprave tejto témy mi predseda RCB Ján Henžel povedal, že kazateľa nevytvára len vysokoškolské štúdium, ale predovšetkým rodina, zborové a cirkevné pozadie. A teoreticky-teologicky by ho mala do života pripraviť vysoká škola. Chceme sa na stránkach Dialógu v budúcom roku viacej venovať kazateľom. Z pohľadu naplňania tých najrozličnejších funkcií, ktoré prináša toto povolanie. Dnes začíname na vysokej škole – na Katedre teológie a katechetiky Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.

Evanjelikalizmus je „aktivistický“, teda zameraný na to, že treba v cirkvi aktívne niečo robiť. Konkrétne, praktické úlohy. No samotná teológia je teoretická. Treba študovať napr. hebrejčinu, cirkevné dejiny... psychológiu, filozofiu a mnohé ďalšie disciplíny. Naši študenti majú skôr sklony typu štúdia na „americký“ spôsob, kde sa to berie skôr pragmaticky – načo študovať teóriu, keď život beží v praktickej rovine, keď je podstatné, aby „to fungovalo“. Zdá sa mi, že je to celosvetový trend. Moderný mladý človek poväčšine nechce ísť do hĺbky. Stačí mu, že veci fungujú. A súčasný trend evanjelikalizmu je podľa môjho pozorovania takto zameraný aj spirituálne, lebo sa pýta – „Načo budem teoreticky rozmýšľať, keď treba robiť? – tam sú chorí, drogovovo závislí, chudobní, neveriaci... treba dačo robiť!“ Ja si myslím, že áno, treba dačo robiť, ale robiť tak, aby to malo kvalitu, odôvodnenie. A to je možno príčina, že nie sme schopní, napríklad, osloviť intelektuálov. (Pavel Hanes, Dialóg 5/2012)

ŠTÚDIUM – POSLANIE?

Pozvanie na besedu na domácej pôde KTK prijali: vedúci katedry doc. ThDr. ALBÍN MASARIK, PhD., garant teologického študijného programu prof. ThDr. PAVEL PROCHÁZKA PhD., PaedDr. VIKTÓRIA ŠOLTÉSOVÁ, PhD., ThDr. Ing. JÁN HENŽEL, PhD. (predseda RCB) a Mgr. Ing. JAROSLAV MAĐAR, ThD.

Otázky (aj za účastníkov ankety) kládol a redakčne spracoval Bohuslav Piatko. Najskôr krátky pohľad do histórie katedry.

P. Procházka: Myšlienka na vznik katedry vznikla v decembri 1992 na stretnutí zástupcov „málopočetných evanjelikálnych cirkví“ na Slovensku. Celé to vlastne spustilo očakávané rozdelenie Česko-Slovenskej republiky. Nikto nevedel, čo bude, aké budú ďalšie možnosti a kontakty vlastne už so zahraničným Českom. Dovtedy sa kazatelia týchto cirkví (Apoštolská cirkev, Bratská jednota baptistov, Cirkev bratská, Evanjelická cirkev metodistická a Kresťanské zbory – tí neskôr od projektu odstúpili) vzdelávali na ekumenických fakultách alebo v Čechách. Keďže boli obavy z ďalšieho vývoja vzájomných vzťahov medzi budúcim Českom a Slovenskom, vyslovil Ondrej Lupták (CB) myšlienku využiť historickú chvíľu na to, aby sa malé cirkvi dali dohromady a v spolupráci s misijným hnutím AD 2000 a New Eastern Europe for Christ založili biblickú školu. Najskôr sme uvažovali o samostatnej škole financovanej z cirkevných zdrojov, no veľmi rýchlo sa ukázalo, že na to naše malé cirkvi nemajú dostatočné finančné zázemie. Ja som od začiatku bol zástancom toho, aby sme katedru založili na nejakej vysokej škole, pretože univerzitné prostredie má pre vzdelávanie teológov nesmierny význam. Využili sme to, že v tom období sa formovala a vznikala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Oni naopak hľadali študijné programy a – sme tu doteraz. A stále si myslím, že to bolo správne rozhodnutie. Rovnako, ako to, že sme prijali výzvu vtedajšieho dekana doc. PhDr. Hanzela, CSc, aby sme zakotvili na pedagogickej fakulte, pretože – aj kazatelia sú vlastne výchovní pracovníci a teológia má veľmi blízko

ku pedagogike a kazateľstvo by mohlo byť ako študijný program. A tak vznikla katedra s prvým názvom Katedra teologicko-misijného seminára a po asi dvoch rokoch sme museli prispôbiť názov katedry požiadavkám MŠ SR a tak sme sa premenovali na Katedru evanjelikálnej teológie a misie a najnovšie sme Katedra teológie a katechetiky.

A. Masarik: Tento názov vznikol na podnet vedenia fakulty, pretože predchádzajúci názov nekorešpondoval so zameraním fakulty. Teologická katedra vecne nepatrí na pedagogickú fakultu. A keďže bola obojstranná snaha – aj z našej strany a aj zo strany vedenia fakulty – zachovať našu katedru, tak sme to upravili tak, aby sme zapadli do existujúceho systému vysokoškolského vzdelávania. To znamená, že sme v novom názve viac akcentovali katechetický rozmer (čo je teologicko-pedagogická disciplína).

P. Procházka: Len by som to doplnil: Na katedre sa realizujú teologické programy, ktoré sú v sústave študijných odborov pomenované „teológia“. Ale aj programy „katechetiky“. Takže sme túto zmenu privítali. V systéme neexistuje „evanjelikálna teológia“, to môže byť len študijný program. Takže dnes máme: bakalárske štúdium – Evanjelikálna teológia a misia, magisterské je evanjelikálna teológia a doktorandské je teológia.

Boli to skôr pragmatické dôvody – vychovávať si svojich kazateľov v duchu svojej teológie?

J. Henžel: Pavel to už na začiatku spomenul – v 90. rokoch vznikla potreba evanjelikálnych cirkví na vzdelávanie svojich pracovníkov.

Všetky teologické fakulty sú konfesijné – rímsko-katolícke, evanjelické a. v. a pod. V tomto zmysle neexistuje ekumenická teologická vysoká škola.

P. Procházka: Bol by som rád, keby sme v tomto úvode nezabudli na Združenie evanjelikálnych cirkví, ktoré pri zakladaní tejto katedry zohralo pomerne významnú úlohu, a ktoré nám sprostredkúva aspoň nejaký kontakt s cirkvami. Dvakrát do roka sú stretnutia zástupcov zakladateľských cirkví so zástupcami katedry, vydávame určitý odpočet našej činnosti a pre nás sú tieto stretnutia naozaj veľmi cenné. Na druhej strane pravdou je, že by sme privítali ešte lepší kontakt s cirkvami.

Nenapĺňali existujúce teologické fakulty potreby evanjelikálnych cirkví?

A. Masarik: Ak študujú ľudia na školách inej cirkevnej tradície, získavajú tým veľa, lebo si iné teologické koncepty môžu pretaviť do vlastnej cirkevnej tradície. Ale základným predpokladom vzniku a existencie takéhoto pracoviska je to, že aj naše malé cirkvi si potrebujú robiť vlastnú odbornú teologickú reflexiu, dokázať sa na seba pozerat spätne kriticky s dostatočnými teoretickými znalosťami. Za tie roky, čo tu pôsobím, to vidím ako veľkú výhodu. Veľkou nevýhodou však je, že zakladateľské cirkvi sa na výsledky našej práce nepýtajú. Cirkvi sa pýtajú, či už tí, ktorých sem poslali, majú papiere, aby ich mohli nasadiť do praxe. Ale to, aby dali kritické podnety na existujúci stav, alebo, aby využili výsledky práce, to zatiaľ absentuje.

J. Mađar: V študijnom pláne je vytvorený priestor, na ktorom ►

Doc. ThDr. ALBÍN MASARIK, PhD.,
Po štúdiu evanjelickej teológie na SEBF bol 9 rokov kazateľom v cirkevnom zbore Bratskej jednoty baptistov v Poprade. Na katedre teológie pôsobí od jej založenia a je spolugarantom doktorandského štúdia v študijnom programe teológia.

sa môžu prekrývať záujmy cirkvi s činnosťou školy - existuje predmet „cirkevný lektorát“, ktorý je presne určený na to, aby ho jednotlivé cirkvi využili, poslali sem svojho lektora, ktorý by vyučoval dôraz svojej cirkvi a vnášal prepojenie cirkvi so školou. Takže - priestor je, len ide o to, či sa využíva...

J. Henzel: Tento priestor je nielen pre naše členské cirkvi, ale aj pre ktorékoľvek iné, lebo máme aj študentov z iných ako našich cirkvi.

Na tomto mieste musím našim čitateľom priznať: Aj keď sa na najrozličnejšie témy, ktoré prinášame v Dialógu snažím pripravovať najlepšie ako dokáže, nie som vševed a na túto tému som sa pripraviť nevedel. Takže v nasledujúcej časti besedy budem čerpať okruhy alebo otázky z ankety, ktorú som si spravil, a ktorú dostali besedujúci pred nahrávaním. Uverejníme ju súbežne s besedou.

Vy hodnotíte ako pozitívum, že katedra je do istej miery ekumenická (4 zakladateľské cirkvi), ale ja som z anketných hlasov mal pocit, že z hľadiska

PaedDr. VIKTÓRIA ŠLOTĚSOVÁ, PhD.,
Je odbornou asistentkou na KTK od roku 2002, momentálne učí predmety z oblasti Misiológie, ako dobrovoľníčka pôsobí ako konzultantka pre The Word For The World Bible Translators (preklad Novej zmluvy do východoslovenskej rómčiny), je členkou správnej rady Wycliffe Slovakia, s rodinou žije od roku 2002 v Banskej Bystrici. Vydatá, má dve deti.

nejakého dôkladnejšieho, hlbšieho štúdia teórie teológie to niektorí respondenti nehodnotia kladne, možno skôr ako malé zázemie na hlbšie štúdium. Mám pravdu?

J. Henzel: Ja si tiež myslím, že to má aj svoje negatíva, ale domnievam sa, že pozitíva ďaleko prevyšujú negatíva.

A. Masarik: Pozitívom určite je, že študenti z rôznych cirkvi študujú spolu, takže možno povedať, že evanjelikálne prostredie na Slovensku desektarizujeme. Aspoň sa o to snažíme. Predtým sme boli veľmi uzavreté cirkvi a vyzeralo to, ako keby nám tí z tej druhej cirkvi neboli bratia, ale bratrance. Ale keď sa tu stretnú študenti zo všetkých denominácií, zistia, že nie je veľa toho, čo nás rozdeľuje. Sú to naozaj zväčša len cirkevno-administratívne záležitosti a niektoré teologické akcenty nižšej miery závažnosti. Takže, ja toto nevidím ako problém, ale ako masívne plus s tým, že to, čo asi niektorí respondenti naznačovali ako nevýhody, sa dá riešiť na úrovni lektorátov, na úrovni cir-

prof. ThDr. PAVEL PROCHÁZKA PhD.,
Pochádza z Prahy. V roku 1976 absolvoval štúdium na Komenského evanjelickej teologickej fakulte v Prahe (Mgr.), vstúpil do ordinovanej služby Evanjelickej cirkvi metodistickej ako kazateľ, pôsobil v rôznych cirkevných funkciách vrátane vedenia tejto cirkvi na Slovensku. V roku 1997 získal licenciát teológia na Husitskej teologickej fakulte UK v Prahe, v roku 1999 úspešne zakončil doktorandské štúdium. V roku 2010 vymenovaný prezidentom SR za profesora v odbore Etika. Na Katedre teológie a katechetiky pôsobí od jej vzniku v roku 1992. S manželkou Miroslavou majú štyri deti a päť vnúčat.

kevnej praxe, na úrovni spolupráce jednotlivých cirkvi zo školou atď.

J. Maďar: Ja to môžem potvrdiť svojim osobným životom, keďže som mal medzi prvých študentov tejto katedry. Pre mňa to znamenalo doslova, že som tu spoznal iné cirkvi, v čom sa od nás odlišujú, na čo kladú dôraz. A toto poznanie potom v ďalšej praxi odbúrava bariéry medzi cirkvami. A nesporne sa to premietlo aj v mojom osobnom živote - miera ekumény bola pre mňa väčšia po absolvovaní tejto školy. Doktorandské štúdium som absolvoval na inej fakulte a bol som, práve vďaka tejto škole, oslobodený od množstva predsudkov, nebol som evanjelikálne útočný, uzavretý len do hraníc vlastnej cirkvi.

Potom je otázka, prečo sa to neprejavuje v praxi? Čo si ja

ThDr. Ing. JÁN HENZEL, PhD. Komunistické úrady mu znemožnili štúdium na teologickej fakulte, tak vyštudoval na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave. Potom pracoval 12 rokov ako analytik výpočtového strediska. V roku 1991 sa stal kazateľom Cirkvi bratskej v Leviciach, kde doteraz žije. Teologické štúdium získal na London School of Theology. V súčasnosti je predsedom Rady Cirkvi bratskej a odborným asistentom Katedry teológie a katechetiky. Je ženatý a má 2 dospelé deti.

pamätám z mladosti, tak bratislavské zbory Cirkvi bratskej a baptistov boli ako jeden, len sídlili na dvoch adresách.

A. Masarik: Pripúšťam, že na miestnej úrovni to tak mohlo fungovať. Aj v Banskej Bystrici to bolo približne tak, dokonca sme mávali spoločné bohoslužby. Ale z celocirkevného pohľadu sa hranice medzi cirkvami brali veľmi vážne. Ja mám dojem, že ak niekto považuje takto orientovanú školu, ako sme my, za brzdu, alebo nevýhodu, tak to môže byť len v tom, že tu nevychováme sektárskeho baptistu, cb-čkára, metodistu, apoštolského, ktorí sa navzájom neuznávajú.

K tomu, či takáto škola umožňuje ísť alebo nejst' do hĺbky. Ak človek študuje exegézu, tak tá nie je cirkvi bratskej alebo baptistickej. Tá je buď dobrá, alebo zlá. Ak študujete cirkevné dejiny, vždy sú písané z konfesijnej perspektívy, ale aj tu potrebujeme prerásť svoje hranice. Študent, ktorý sa chce venovať svojej cirkevnej tradícii má na to dosta-

Mgr. Ing. JAROSLAV MAĎAR, ThD V roku 1990 ukončil štúdium na TU chemicko-technologickej fakulte, neskôr študoval na KETM v Banskej Bystrici, kde pôsobí ako odborný asistent. Venuje sa cirkevnej histórii. S manželkou Adriánou má syna Jaroslava Jozefa.

točný priestor. Ak sa chce venovať špecifickým problémom, škola mu priestor vytvorí, len musí prísť s témou, ktorá je dostatočne silná.

P. Procházka: Celkom určite týmto zameraním má škola svoje negatíva. Najmä v oblastiach, kde sme veľmi rozdielni, napríklad v oblasti liturgie, teda bohoslužobného poriadku. Stretávajú sa tu ľudia s rôznym liturgickým pozadím. A keď učím liturgiku, tak ju musím ponímať ako ekumenickú teológiu. Liturgika sa tým stáva predmetom, ktorý sa nemôže študovať do hĺbky vo všeobecnej rovine, lebo sú tu zastúpené početné kresťanské tradície.

A. Masarik: Ale zoberme si, napríklad, cirkevné právo. Každá cirkev má svoje základné dokumenty – ústavu a každý študent študuje dokumenty svojej tradície. Ale to len na okraj. Ja by som to hodnotil takto: Konceptcia školy je pre malé slovenské prostredie najlepšou koncepciou, aká mohla v daných podmienkach vzniknúť. Keby sme mali evanjelikálne konfesijné školy, utrpeli by akademicky a boli by finančne nerealizovateľné. My si nemôžeme dovoliť to, čo som videl v Nemecku, kde mali 4 učiteľov a 16 študentov. Ale boli finančne dotovaní silnými donormi.

V. Šoltésová: To, čo mne naozaj chýba je, že nemôžeme ísť spoločne so študentmi do konkrétnej cirkvi na misiu. Ja učím misijné praxe a niektoré predmety z misiológie a to prepojenie s praxou je veľmi obtiažne. Keď oslovím nejaký zbor niektorej denominácie, či by sme tam mohli prísť na prax, tak sa nestretávam s veľkým pochopením. Často mám pocit, že to vnímajú ako ohrozenie svojej teológie pri predstave, že by im mali slúžiť iní a nie ich vlastní. Takže – konkrétnu spoluprácu s cirkvami v praxi, ktorá je nesmierne dôležitá pre študentov, ja vidím ako veľké mínus v našom vzdelávacom procese. Jednoducho, tu vidím problém a ten problém nie je v škole ale v cirkvách, ktoré školu zriadili. Akoby sa stále obávali, že do ich spirituality prídu iné prvky. Tomu by sme sa možno vedeli vyhnúť pri misijnej praxi niekde v zahraničí, ale na to nemáme finančné zdroje. Naši študenti to riešia v spolupráci so svojimi cirkvami a idú do zahraničia individuálne. Ďalší spôsob ako to riešime je spoločná prax na ekumenických misijných aktivitách. Na druhej strane, dištanční študenti sú natolko zapojení do praxe, že katedra profituje z ich skúseností a z výsledkov ich terénneho výskumu.

Dotkli sme sa prepojenia školy s cirkvami, s praxou. Máte prehľad o tom, koľkí vaši študenti slúžia ako kazatelia a koľko máte študentov, ktorí sú tu, len aby si zvýšili teologické vzdelanie, bez úmyslu slúžiť v zboroch?

J. Henžel: Zaujímavá otázka a neviem na ňu odpovedať číslom. Funguje to tak, že každý, kto sa prihlási, musí napísať motivačný list, kde opíše svoju cestu viery a napíše, prečo chce ísť študovať teológiu.

Odobruje, alebo dáva odporúčania aj cirkev?

J. Henžel: Voľakedy to tak bolo, dnes už nie. Sme normálnou univerzitnou školou, na ktorú môže ísť študovať každý bez zásahu tretích osôb. Ja sa napriek tomu zvyknem pýtať študentov, ktorí chodia denne do školy, s akým zámerom ►

ANKETA

Na túto tému ma pripravili iní – absolventi štúdia na Katedre teológie a katechetiky UMB. Čerství absolventi i kazatelia, ktorí na katedre vyštudovali, plus kazateľ, ktorý absolvoval inú teologickú školu.

Ospravedľňujeme sa čitateľom, že v záujme získania otvorených výpovedí, zachováme v tomto prípade anonymitu respondentov.

Kto na katedre študoval a kto nie, je zrejme z odpovedí.

Položili sme len dve otázky:

1. **Naplnilo štúdium na katedre vaše očakávania?**
2. **Čo chýba, v čom zaostáva s porovnateľnými katedrami? Na čo by sa mal klásť väčší dôraz pri príprave duchovných?**

I.

1. Moje očakávania, keď som tam študoval katedra naplnila, pomohla mi, dala mi teologický rozhľad, ktorý je dôležitý pre moju službu.

2. Ťažko sa mi to porovnáva, pretože som nebol na iných katedrách. Treba si však uvedomiť, že je to štandardná univerzita, čiže má predmety, ktoré sú z praxe kazateľa nie vždy zaujímavé. Bolo by výborné, keby KTK vychovávala nie akademicky, ale prakticky, ale to sa väčšinou deje na biblických školách. Čo sa týka praktických predmetov, tak mňa osobne zaujímala pastorálka a misia, tu by som odporúčal, aby sa úroveň zvýšila. Biblistika, jazyky boli fajn, ale to vždy záleží nielen od učiteľov, ale aj od študentov...

II.

O fungovaní katedry mám veľmi chabé predstavy, keďže som tam neštudoval. Ide skôr o dojem: Zdá sa mi, že to nie je prostredie otvoreného myslenia, ktoré by inšpi-

sem prišli, čím chcú v živote byť. Z nich je menej ako polovica takých, čo majú akú-takú predstavu o svojom budúcom účinkovaní v cirkevných štruktúrach.

V. Šoltésová: Môžem súhlasiť s tým, že sa to týka časti prezenčných študentov, nie však veľkej skupiny študentov, ktorí študujú dištančnou formou. Moja skúsenosť je taká, že väčšina týchto študentov už pracuje v zboroch, dokonca sú čiastočne alebo naplno v zboroch zamestnaní a prichádzajú sem získavať vzdelanie. Napríklad *Apoštolská cirkev* umožňuje svojim členom pracovať v zboroch (aj ako kazatelia), aj keď nemajú teologické vzdelanie, alebo ho ešte nemajú ukončené.

P. Procházka: Máme dva druhy študentov: Prezenčný – bežný denný študent a tzv. dištančný. Dištančný študent by rovnako ako prezenčný, tiež mal byť v dennom styku so školou, ale nie svojou osobnou prítomnosťou. Môže využívať, napríklad elektronický druh komunikácie. Pokrok v štúdiu vykazuje, nejakými správami alebo prácami.

Nedávno bol našim hosťom docent našej katedry Pavel Hanes. Povedal: „Evanjelikalizmus je „aktivistický“, teda zameraný na to, že treba v cirkvi aktívne niečo robiť. Konkrétne, praktické úlohy. No samotná teológia je teoretická. Treba študovať napr. hebrejčinu, cirkevné dejiny... psychológiu, filozofiu a mnohé ďalšie disciplíny. Naši študenti majú skôr sklony typu štúdia na „americký“ spôsob, kde sa to berie skôr pragmaticky – načo študovať teóriu, keď život beží v praktickej rovine... A súčasný trend evanjelikalizmu je podľa môjho pozorovania takto zameraný aj spirituálne, lebo sa pýta – Načo budem teoreticky rozmýšľať, keď treba robiť? A to je možno príčina, že nie sme schopní, napríklad, osloviť intelektuálov.“ Vidíte to aj vy takto?

P. Procházka: Evanjelikalizmus je na Slovensku tradične anintelektuálny. Napriek tomu, že na počiatkoch prebudeneckého hnu-

tia v Anglicku boli vzdelanci. Keď som prišiel na Slovensko, teraz hovorím o našej cirkvi, bol som prekvapený postojom niektorých veriacich k vzdelaniu. Boli nielen proti teologickému vzdelaniu, ale proti vzdelaniu vôbec. Chvalabohu, toto sa zmenilo. Ale niekde v tých evanjelikálnych žilách takáto nedôvera voči vzdelaniu, najmä tomu vysokoškolskému, pretrváva dodnes.

J. Henžel: Nájdu sa aj u nás takí, ale myslím si, že Cirkev bratská vo všeobecnosti už od svojich začiatkov veľmi preferovala vzdelanie. Čo sa aj v minulosti ukázalo na intelektuálnej úrovni jej členov. O Bratislave ani nehovorím, ale napríklad, aj predkovia levických presídlencov z Nyiregyházskeých sálašov už pred sto rokmi kládli veľký dôraz na vzdelanie a vysoko si ho vážili.

Ja by som sa skôr držal tej poznámky o potrebe/nepotrebe teoretického vzdelania. Má docent Hanes pravdu v charakteristike študentov, alebo je také zameranie školy – na štúdium a pripravenosť pre aktivity a nie do intelektuálnych dialógov?

A. Masarik: Nedávno sme s prof. Procházkom spracovali jeden hodnotiaci dokument pre vedenie univerzity a tam sme spomenuli, že z piatich študijných programov, ktoré máme, sú štyri orientované na prax a jeden je orientovaný vedecky. Keby sme na malom Slovensku orientovali štúdium na vedec- ké smerovanie, nie na prax, to by naše zbory považovali za neprijateľné a zbytočné. Našich absolventov naozaj pripravujeme na to, aby vedeli v čo najväčšej možnej miere komunikovať s prostredím, do ktorého sa vrátia. Máme tu aj študentov, ktorí sa nepripravujú na kazateľskú prax, ale na prácu v treťom sektore. Ťažko ich tlačí do štúdia hebrejčiny, filozofie, či iných teoretických predmetov. Veď to nikdy v živote potrebovať nebudú. Samozrejme, povinné predmety absolvovať všetci musia. No musím povedať, že by sme boli radi, keby v niektorých prípadoch nemuseli – napríklad tí, čo sa pripravujú na diakoniu. Ale na druhej strane –

keby sme povedali, že gréčtina alebo hebrejčina sú nepovinné, obávam sa, že by sme stratili výchovu plnokrvných teológov. Táto dilema tu určite je.

V. Šoltésová: Je pravdou, že študenti musia absolvovať povinné predmety, ale následné predmety (ak sú diakonicky alebo misijne zamerané) si už vyberať nemusia a môžu si vybrať predmety, ktoré priamo súvisia s ich zameraním. Takže – variabilita v štúdiu je.

Treba prijať ako fakt,
že nie všetci
študenti teológie
chcú byť kazateľmi.

Keď je zameranie skôr pragmatické – teda príprava na kazateľskú činnosť, diakoniú, misiú, prečo je nedostatok kazateľov v evanjelikálnych cirkvách? Zápasíme s tým v Cirkvi bratskej, viem že ani baptisti nie sú bez problémov...

P. Procházka: My, v evanjelickej metodistickej cirkvi máme asi polovicu cirkevných pracovníkov absolventov tejto katedry. Máme dostatok vzdelaných kazateľov, niektorí sa dovzdelávajú. Teraz poviem za našu cirkev – my sme veľmi vďační Bohu za túto katedru. Veď v pomerne krátkom čase pomohla vyškoliť pracovníkov na minimálne slušnej úrovni.

J. Henžel: Aj v Cirkvi bratskej je viacej ako polovica kazateľov absolventov katedry, ale faktom je, že kazateľov máme málo. Dôvody: Vznikajú nové zbory, kde sú potrební noví kazatelia. Vznikli zbory, ktoré sú možno až príliš malé a tým je ťažšie kazateľov užiť. To je dosť závažný problém. Dnes je taký svet, že ľudia, ktorí aj vyštudujú teológiu, sa vedú uplatniť aj inde a inak ako kazatelia či farári, čo pred revolúciou nebolo možné.

Keď som hovoril, že z našich prezenčných (denných) študentov menej ako polovica mieri na kazateľne, tí ostatní nie sú horší, lebo miera do misií, do diakonickkej práce a podobne. A to nemožno hodnotiť negatívne. Takže je trochu tradičný pohľad ľudí z lavíc, ktorí vedia, kto študuje z cirkvi na teologickej katedre alebo fakulte, že by títo absolventi mali skončiť na kazateľniach. Treba prijať ako fakt, že nie všetci študenti teológie chcú byť kazateľmi. O kazateľstve by mohla byť celá konferencia, pretože to nie je problém len výchovy na katedre. Tiahne sa to od rodinného prostredia, cez zbory, cirkev až na katedru a späť na možnosti cirkvi.

Vráťme sa k ďalšej otázke, ktorá vyplynula z anket: Katedra je odtrhnutá od života...

A. Masarik: Musím povedať, že toto konštatovanie ma prekvapilo a možno aj zaskočilo. Veď väčšina jednotlivých pedagógov na katedre je bytostne spätá so životom vo svojich cirkvách. Nevie si predstaviť, ako môže byť odtrhnutý od života predseda Rady Cirkvi bratskej Ján Henžel. Ak je odtrhnutý, čudujem sa, že je predsedom cirkvi. Ako môže byť odtrhnutý od života v cirkvi Pavel Procházka, ktorý bol roky superintendentom metodistickej cirkvi. Prečo bol superintendentom, ak je odtrhnutý od cirkvi? Pavel Hanes káže dvakrát do mesiaca v našom zbore, obidvaja sme členmi staršovstva, ja som v istom období ten zbor aj viedol. Nebudem vymenúvať všetkých pedagogických pracovníkov katedry. Keď niekto hovorí, že katedra je odtrhnutá, tak si toto slovo inak vykladá, ako mu ja rozumiem.

P. Procházka: Ešte je možné, že ten, kto to napísal je sám odtrhnutý od života cirkvi. Ale vážne – robíme všetko pre to, aby sa študenti zapájali do činnosti vo svojich zborech. Dokonca sme jeden čas vyžadovali o tom potvrdenia. Ale sú na katedre študenti, ktorí nechodia a nepatria nikam.

J. Henžel: Ja by som to až tak polemicky nevidel. Nevie, kto to napísal, ale myslím si, že do istej miery je to aj oprávnená kritika. Niekedy si to aj ja myslím, no namiesto ►

rovalo a formovalo ľudí v osobnosti schopné hovoriť o Bohu a evanjeliu rečou zrozumiteľnou súčasnému človeku, myslením primeraným kultúre a dobe, v ktorej žijú. Napriek tomu je to prostredie širšie a slobodnejšie a azda i podnetnejšie ako su úzkoprsé biblické školy v Škótsku a Írsku, kam naša Rada zvykne posielat našich študentov.

Ak by som mal niekomu odporučiť prostredie pre štúdium teológie, určite by som mu neodporučil B. Bystricu – pražská ETS je omnoho otvorenejším prostredím.

III.

1. Osobne by som povedal, že aj predčila. Získal som prehľad vo všetkých kľúčových teologických disciplínach (od dejín cirkvi, cez dogmatiku a etiku až po pastoračku a biblické jazyky). Aj keď je prístup/hodnotenie pomerne mäkké, čo je zrejme dôsledkom snahy, aby škola mohli dokončiť aj akademicky slabší študenti, stále bol priestor načerpať aj viac než povinné minimum z celkom bohatej knižnice. Toto by však bolo „len“ splnenie očakávaní. Napísal som, že predčila očakávania, lebo k vzdelaniu pridružila atmosféru prijatia, blízke spoločenstvo a vzájomné duchovné budovanie. Často je vidno, že učiteľia tam konajú skôr službu ako prácu.

2. Tu je hlavne otázka, do akej miery to má byť akademické a do akej miery cirkevno-seminárne zariadenie. Katedra sa snaží spojiť obe, a tak sú často zástancovia čisto jedného či druhého sklamaní. Špičková akademická práca znamená hlavne schopnosť samostatne pracovať, skúmať zdroje, kriticky myslieť. Príprava duchovného zasa chce prax, vedenie do pokory, vytrvalosti, modlitieb a pod. Katedra, najmä pre jej veľkosť a ekumenicitu, asi nikdy nebude môcť prinášať výsledky na svetovej úrovni. Pre akademický rozvoj to chce neustále investície do knižnice a najmä zabezpečiť prístup k zahraničným odborným časopisom. Finálna a rozsiahla príprava duchovného, keďže katedru tvoria učiteľia minimálne zo 4 cirkvi

a každá má iné očakávania, je nereálna. Katedra však dáva veľmi dobrý základ, aby jej absolvent vedel vykladať Bibliu, viesť pastoračnú, či vykonávať evanjelizáciu a misiu. Dotiahnuť to do konca však musí jednotlivá cirkev, napr. cez vikariát, kde sa budúci kazateľ intenzívne zaučá po boku skúsenejšieho kolegu. Takýto priestor jednoducho na katedre nemôže byť vytvorený.

IV

1) Činnosť katedry naplnila moje očakávania čiastočne. Oceňujem na jednej strane pocit „domáceho krbu“, na druhej strane však katedra zostáva súčasťou školy. Som rád, že som tam študoval, ak by som mohol byť na dvoch miestach naraz, asi by jedným z nich bolo KTK. Hlavne kvôli osobným vzťahom. Čo sa týka „profesionálneho rastu“, tam som sa rozhodol pre zmenu. Obával som sa stagnácie a navyše som si uvedomoval, že ten „domáci krb“ vie byť... nuž, dvojsečná zbraň. Aj keď išlo skôr o výnimky, tak niekedy sa nedal udržať odstup učiteľ – študent (a to práve v tých momentoch, kedy by som taký odstup ocenil). Mój celkový dojem je však výrazne pozitívny.

2) Myslím si, že KTK je istým „experimentom“, jednak tým, že za ním stoja 4 denominácie a jednak tým, že na katedre je isté... mal by som povedať evanjelické povedomie, i keď som chcel povedať pietistické. Pietistické asi viac osvetlí veci... A zaväži zrejme aj „komorná“ atmosféra katedry.

Z odborného hľadiska, myslím si, že v Čechách katedre fadia. Aspoň teológovia, ktorých poznám a rozprávam sa s nimi (trocha) o KTK. Slovensko je asi problematické tým, že teologické pracoviská nemajú až taký silný zvyk spolupracovať. A v takej malej krajine to zrejme nie je najlepšie. To však nie je špeciálne chyba KTK. Katedra má skôr dobrý ťah k spolupráci.

Rozhodne veľkou škodou je vyťaženosť pedagógov – a ich malý počet (i keď je v pomere k počtu žiakov vysoký). Som presvedčený, že by veľmi pomohlo, keby sa učitelia mohli užšie špecializovať. Viem, že snaha je, ale stále to nie je

toho, aby som stál opodiaľ a hádzal na katedru blato, tak som tu a usilujem sa ako vládzem a môžem, aby toho bolo čo najmenej.

Do akej miery sa štúdium drží tradičných modelov a do akej miery reaguje na podnety súčasnosti, na to, aby jej absolventi – kazatelia vedeli osloviť súčasného človeka, či už z cirkvi alebo z ulice? Docent Hanes spomenul intelektuálov.

V. Šoltésová: Ja mám skôr opačnú obavu. Aby naši absolventi po ukončení štúdia vedeli osloviť obyčajných ľudí.

J. Henzel: Áno, to je možno dnes väčší problém ako osloviť intelektuálov. Škola k tomu niečím môže prispieť, ale veľa asi spraviť nemôže. Sme súčasťou vzdelávacieho systému na Slovensku a ten je nastavený ako je nastavený. Takmer by som povedal, že je to doslova sériová výroba bakalárov, magistrov bez istých, ľudovo povedané „remeselných zručností“, ktoré by ich priblížili k reálnemu životu, do ktorého po škole vstúpia. Bez nejakej veľkej vedy. Ale, na druhej strane, a to je tá opačná výčitka, ktorú treba prijať – naši absolventi by sa mali stretávať aj s intelektuálnymi špičkami, mali by ich vedieť a chcieť osloviť, dokázať s nimi komunikovať a viesť dialóg. Takýchto na Slovensku nepotrebujeme veľké počty, ale mali by sa vynárať aj po absolvovaní našej školy takíto ľudia, ktorí by boli našimi evanjelickými elitami. Treba priznať, že vyrábame skôr ten stred.

J. Maďar: Dôležité je aj to, kto sem príde študovať. Keď sem nepríde človek, ktorý má akúsi víziu, alebo nie je prirodzenými danosťami intelektuál a nepostaví si to ani za cieľ, tak – budme reálni – taký je výsledok. Keby takíto ľudia tu študovali, určite by priestor na svoj rast týmto smerom našli.

A. Masarik: Poviem to z vlastnej skúsenosti. V zbere, z ktorého som pochádzal mi povedali: Ty si sa obrátil, veríš v Pána Ježiša, si pokrstený mladý kresťan, tak choď na teológiu do Bratislavy, získaj papiere, aby si mohol Pánu Bohu slúžiť. Chvíľu mi trvalo, kým som pochopil, že v Bratislave nie som pre papiere, ale že som tam kvôli

štúdiu. Ľudí, prichádzajúcich na katedru s týmto omylom tu stretávam rok čo rok. Mávame tu študentov so zapáleným kresťanským srdiečkom, ktorí naozaj chcú Bohu slúžiť, ale to nastavenie, ktoré si doniesli, absolútne ignoruje teologické vzdelanie. Je to paradoxom našich evanjelických cirkví, kde si ešte stále mnohí myslia, že stačí mať zapálené srdiečko, poštudovať a môžu sa postaviť na námestie na debničku a hlásať Slovo Božie. Nevedia, že keď neštudujú, nemajú čo povedať, neznamenajú pre okoloidúcich nič, len akéhosi otravného človeka. A tak sa stáva, že kvôli tomuto nastaveniu zakopú to prvotné obdarenie, ktoré treba štúdiom rozvíjať. Mnohých som niekoľkokrát v rozhovoroch nabádal k intenzívnejšiemu a rozsiahlejšiemu štúdiu, vnímali to ako obmedzovanie ich duchovného života, lebo tam bola taká cirkevná konferencia, inde bolo také zborové stretnutie a oni predsa nebudú sedieť nad skriptami namiesto toho, aby slúžili Pánovi.

P. Procházka: Boli sme nedávno v Poľsku na stretnutí zástupcov evanjelických škôl z viacerých štátov Európy. Tento problém – neochota študovať a vzdelávať sa je všeobecný. V tom má Pavel Hanes pravdu – uspokojujú sa s povrchovou informáciou namiesto hĺbkového štúdia nejakej monografie. Ale, ako to pedagóg môže ovplyvniť? Taký je svet a naši študenti mu podľahli. To nie je problém len štúdia teológie. Neskutočne klesá už úroveň vzdelania stredoškôlkov, teda tých, čo prichádzajú na ďalšie vzdelávanie k nám.

Ak som dobre porozumel ďalšiemu súboru poznámok z ankety, tak naznačujú ešte jeden problém, ktorý sme už okrajovo na viacerých miestach spomenuli: Katedra nevedie svojich študentov k slobode, otvorenosti, ale skôr k akejsi uzavretosti, zahľadaniu sa do seba. Čoho následkom je opäť neschopnosť osloviť.

A. Masarik: To je ďalšie, čomu som z tej ankety nerozumel. Keď sa takéto niečo objavilo na katedre, upozorňujem, že iba raz, okamžite sme konali a zastavili to. Na

vysokej škole univerzitného typu študent musí vedieť všetko, čo študijný program od neho vyžaduje. Aj to, čo považuje za príťaž, aj keď je to časovanie slovies v gréčtine. Ale tam, kde je priestor na myslenie, nikto individuálne myslenie neblokuje.

P. Procházka: Nevieť o tom ani ja, že by som na svojich predmetoch obmedzoval názory, naopak, snažím sa látku podávať v širších kontextoch ako mi to prikazuje učebný plán, ak to tak zjednodušené môžem povedať.

A. Masarik: Veď si zoberte len

Odpovedáme na otázky, ktoré nikto nekladie a čudujeme sa, že nás nikto nepočúva.

vzdelanostnú skladbu našich učiteľov. Málokto má titul len z jednej školy. Rôzne smery a tradície poznamenali naše mysle, už to je predpoklad, že nemôžeme byť úzkoprí. Naopak – vládne tu opačná tendencia, ako uzatvárať sa do seba. Študentov učíme rozvíjať kritický pohľad na to, čo sami robia. Našli sa študenti, ktorí reagovali: Prečo nás stále nútite kritizovať, spochybňovať, klásť si otázky, na čo nám to všetko je? Robíme všetko, čo je v našich silách preto, aby sme mechanicky nereprodukovali svoje tradície. Študentov vedieme k snahe o aktuálne vyjadrenie hodnôt, na ktorých je postavený súčasný evanjelikalizmus.

Moja posledná otázka možno nepatrí celkom na túto akademickú pôdu, ale ste z konkrétnych zborov a cirkví. Prečo evanjelikálne cirkvi stagnujú, sú uzavreté do seba, namiesto toho, aby rástli?

A. Masarik: V našom zbore, napriek tomu, že je to mestský zbor, sa uzavretosť prejavuje v témach

a ich komunikácii. Nás uzatvára pred svetom slovník, ktorý použijeme. My mu rozumieme, ale ten čo príde z ulice nevie, „ako to bolo s Dávidom“, nevie, čo je spasenie, pokánie... A tým, že takto hovoríme, oznamujeme okolitému svetu: My vás tu nechceme. Uzavretosť sa prejavuje aj vo vzťahoch. Historicky počas komunizmu sa vytvorili pevné rodinné väzby a priateľstvá. Cítíme sa dobre medzi sebou a cudzí nás vyruší. Tieto vzťahy sa prenášajú aj do dnešných zborov. Cudzí človek medzi nás neprenikne. Ale on možno neprišiel hľadať len Boha, ale aj ľudí. To nevidíme. To je jedna časť našich chýb. Hovoril som, že je to aj výber tém: Mnoho ráz odpovedáme na otázky, ktoré nikto nekladie a čudujeme sa, že nás nikto nepočúva.

J. Henžel: Keďže sme tu teológovia, musím začať slovami apoštola. My môžeme a musíme siať a polievať, ale Boh dáva rast. To môže znieť ako alibizmus, že nemôžeme za to, že nerastíme, ale základná teologická pravda je to, že keby sme boli perfektne sociologicky a brilantne vzdelaní teologicky, ak Pán dá, tak budeme rásť a ak vzrast nedá, tak nebudeme. Je pravda, že sa občas uzatvárame, ale to nezapríčiňuje škola, to je jednoducho naša tendencia – držať sa a udržať to, čo máme a nevšímame si, že strácame aj to čo máme.

Ďakujem za ochotu hovoriť a verím, že v dialógu budeme v ďalších číslach Dialógu pokračovať a venovať sa hlbšie podnetom, ktoré zazneli aj v tejto besede.

A. Masarik: Na záver len jedna veta: Uvítal by som, keby tí ľudia, ktorí sa tak kriticky vyjadrovali vo vašej ankete, kontaktovali mňa, ako vedúceho katedry alebo niektorého z nás, aby sme vedeli lepšie porozumieť tomu, v čom vidia tie negatívne stránky pôsobenia školy, prípadne lepšie rozvinuli to, čo si na katedre cenia. To dobré, čo sa tu robí si chceme podržať a rozvíjať a na negatívach chceme cieľavedome pracovať. Nie je našim záujmom mechanicky udržiavať daný stav a brániť ho ako nemanú pozíciu, lebo slúžime cirkvám a Pánu Bohu. ■

ono. Myslím si, že by bolo dobré uvažovať nad vytvorením nových študijných odborov (nevieť – klasické jazyky, latinčina, gréčtina, hebrejčina/judaistika, a pod.). Zvýšilo by to počet študentov a učiteľia by sa mohli hlbšie venovať svojmu zameraniu. „Daňou“ by bolo viac študentov, ktorí nie sú z kresťanského prostredia, nuž ale – katedra je aj teraz na sekulárne j škole. Hádám by to stálo aspoň za úvahu.

Zároveň by katedra nemala zahodiť tú „komornú atmosféru“ a možno... viac žiť životom aj mimo vyučovacích hodín. Viem, 4 (a viac) denominácie, takže je to zase problematickejšie, teoreticky potrebuješ 4 ľudí, ktorí sa budú venovať duchovnej oblasti študentov. Ale katedra by nemala stagnovať. Tým nevravím, že sa učiteľia nesnažia, ale asi to chce mohutnejšiu podporu aj z kmeňových denominácií.

V.

1. Prvý semester, dva aj áno. Potom to bolo slabšie. Nevenujeme sa umeniu kázať, rétorike, kultúre reči. To nezvládajú ani niektorí prednášajúci. Ak štúdium nemá byť len „akademické“, tak by tam mali učiť pedagógovia, ktorí niečo v „teréne“ dokázali... mali živé zbory, rastúce... vedeli oslovit spoločnosť...

2. Zaskočilo ma, že niektorí prednášajúci nie sú otvorení diskusii... ignorujú otázky študentov... skoro ako na strednej škole. „... jeden rok na Belfast Bible College mi dalo viac, ako 3 roky v BB...“, povedal mi jeden absolvent.

Takmer nulové vzdelávanie a informovanie o tom, ako vyzerá reálne vedenie zboru, cirkvi... ako zvládať „remeslo kazateľa“...

Absentuje partnerstvo s podobnou katedrou alebo inštitútom v SR alebo ČR. (Napri. Biblická škola v Martine). Spoločné konferencie, alebo semináre... tvorivé dielne... letne školy... kurzy...

Obávam sa, že pedagógovia sú z roka na rok viac a viac odtrhnutí od praxe s reálnou cirkvou.

Je tu niekedy teologické „dusno“, teda chýba akademická sloboda prezentovať (a obhájiť) aj iné názory, než 1–2 mienkotvorní pedagógovia reprezentujú ■

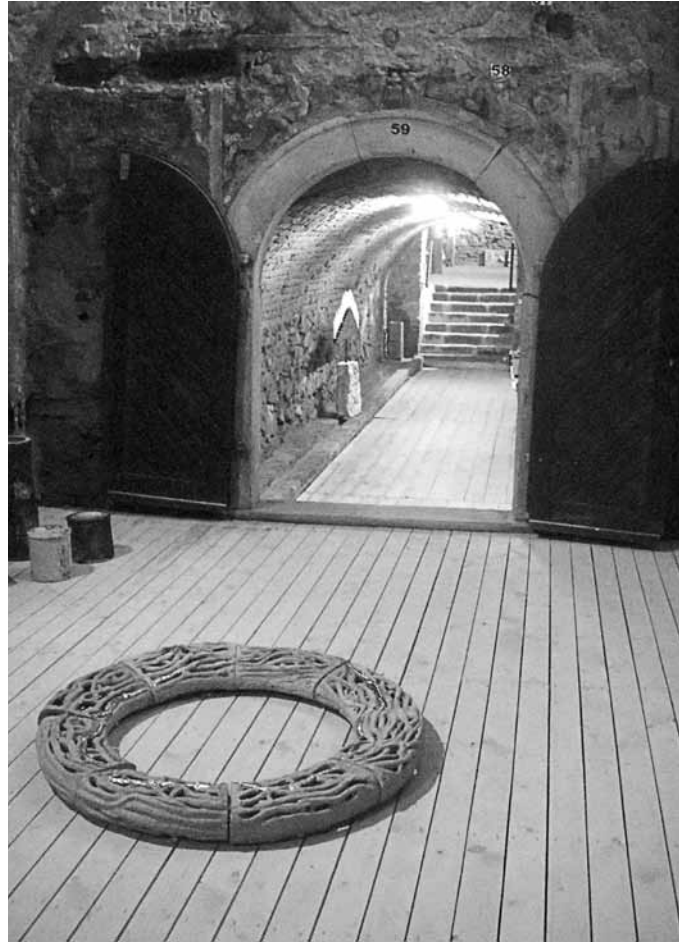
BLÍZKOSŤ

Od 5. do 25. októbra sa v bratislavskej galérii STATUA uskutočnila výstava diel manželov, sochárov **JAROSLAVY ŠICKOVEJ-FABRICI** a **JÁNA ŠICKA**. Nie som výtvarník, výtvarné umenie len vnímam. A tvorba manželov Šickovcov mi vždy pohladí a dušu a ožiari ma pokojom. Osobitne silný bol zážitok v galérii STATUA. Akoby si ju títo dvaja sochári priam vytesali na osadenie svojich diel. (BoP)

Výtvarná teoretička a kurátorka výstavy **XÉNIA LETRICOVÁ** o ich tvorbe na vernisáži povedala:

BLÍZKOSŤ je pojem hladivý, príjemnej teploty a mnohých významov. „Šickoobjímajúci“ v spojitosti so Slávkou a Jánom, manželmi, výtvarníkmi, pedagógmi, rodičmi a partnermi v mnohých ďalších ohľadoch. Výstava je o ich blízkosti, osobnej i profesionálnej, o blízkosti ľudí i k ľuďom vôbec, o blízkosti k viere a Bohu a o vedome udržiavanej spätosti s morálnymi hodnotami. O blízkosti a nedeliteľnosti ich presvedčenia a vý-

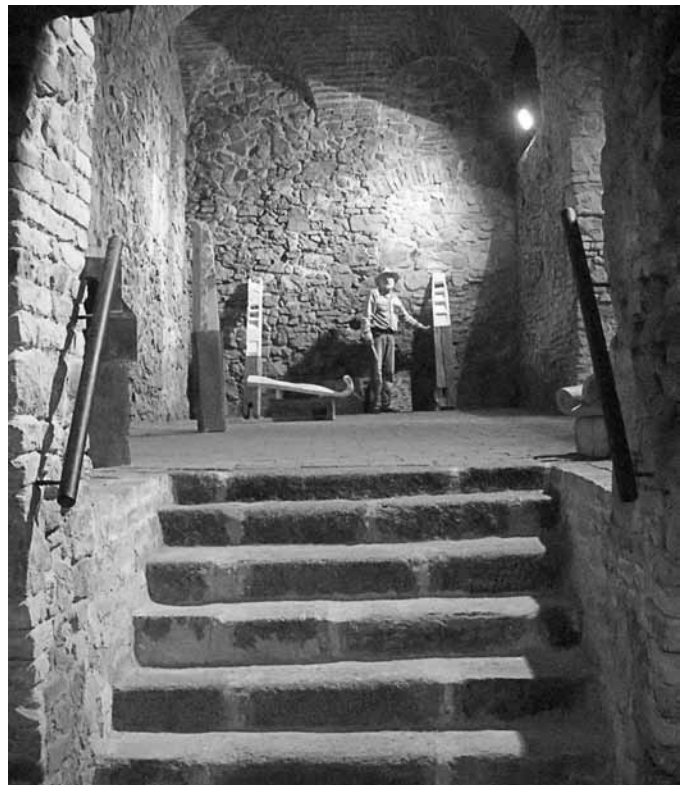
tvárneho prejavu. O spoločnej, pracovitej a nakoniec veľmi úspešnej ceste za každodennými cieľmi. Rada by som zdôraznila, že slobodnej a nezávislej. Neorientujú sa iba na domácu scénu. Slávka a Ján sú spoločensky i pracovne otvorení svetu. Prostredníctvom organizovania a aktívnej účasti na sympóziách rozvíjajú kolegiálne kontakty, sochy a objekty realizujú a zanechávajú v rôznych krajinách všetkých kontinentov.

Obaja pracujú s klasickými materiálmi – materiálmi zeme. Je to dané nielen sympoziálnym spôsobom práce, ale aj tvorivou preferenciou. Slávka polarizuje medzi kameňom a hlinou a Ján medzi kameňom a drevom. Slávka má bližšie k modelovaniu, u Jána nesie povrchová úprava stopy strojového rezania a opracovávaní.

Témy majú obsahovo blízke, ale nie identické. Slávkiné vyjadrenie je intímne, lyrické a empatické. Pri výbere diel na výstavu sme sa zamerali na nefiguratívnu polohu. Na diela, do ktorých ako súčasť alebo paralelný motív Slávka implementuje biblické texty. Písmo ...a podobne aj fragment rúk... používa ako výrazovo silnú, grafickú a mnohovýznamovú štruktúru, evokujúcu tajomno, zasvätenosť a všeplatnosť.

Jánovu tvorbu, nezávisle na mierke, charakterizuje vážnosť sochy, stabilita a monumentalita. Obsahovo práca s univerzálnymi, kultúrnymi i kresťanskými symbolmi vo vlastnej interpretácii. Dnes predstavuje komornejšie kamenné objekty „ešte teple“ vytvorené minulý týždeň v Bulharsku. Objekty postavené na dialógu a príbehu – kompozične na kontakte a vzájomnom pôsobení jednotlivých prvkov a na geometricom vymedzení priestoru, hmôt a pomerov. ■

Vo vlaňajšom septembrovom čísle sme s hosťami Dialógu mjr. Miroslavom Belanským a vojenským duchovným kpt. Marianom Bodollóm priniesli zaujímavé zážitky a skúsenosti zo šírenia kresťanstva v prostredí Juhokórejskej armády. Spomínali sme aj prebudenie, ktoré zažívajú v tamojších cirkevných zboroch. Len pripomenieme (viď foto), že najväčší evanjelický cirkevný zbor na svete sa nachádza práve v Soule a má osemstôpäťdesiat tisíc veriacich! Ročne pokrstia v kórejskej armáde okolo dvestotisíc vojakov a na bohoslužbách okolo tristo až štyristo. Už vtedy sme hovorili, že by bolo zaujímavé nazrieť do duchovného života aj v našej armáde a dohodli sme sa s **kpt. MARIANOM BODOLLÓM**, že by mohol v Dialógu dostať pravidelné miesto na seriál pod názvom:

ZÁPISKY VOJENSKÉHO DUCHOVNÉHO

ZAČIATOK PÚTE DO AFGANISTANU I

Kpt. MARIAN BODOLLÓ

Pochádza z Gemera po absolvovaní gymnázia v Hnúšti študoval na Evanjelickej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave, ktorú ukončil v roku 2000. V tom istom roku nastúpil do cirkevného zboru Hrachovo. V roku 2007 absolvoval Dôstojnícky kurz absolventov vysokých škôl v Liptovskom Mikuláši a v roku 2008 a nastúpil ako vojenský duchovný na Poddôstojnícku akadémiu do Martina. Po zániku tohto útvaru ho prevelili na Veliteľstvo síl výcviku a podpory (VSVaP) do Trenčína, kde pôsobí až doteraz v hodnosti kapitán ako dekan Ekumenickej pastoračnej služby VSVaP v Trenčíne. Je ženatý a má tri deti.

Aká je duchovná služba v našej armáde? Aká je naša práca s profesionálnymi vojakmi a zamestnancami. Verím, že vás, vážení čitatelia, aspoň trochu zaujme táto tvár našej armády. Aspoň v skratke kto sme. Duchovná služba určite nie je tou profesiou, ktorá by bola či už v civile, alebo v silových rezortoch dominantnou. Naopak, naša služba je sprevádzajúca. Jednoducho povedané, mali by sme byť pri vojakoch vždy vtedy, keď potrebujú duchovnú útechu alebo povzbudenie. Okrem iného je to servis ponúkaný aj ich rodinným príslušníkom: detské tábory, stretnutia rodín, púte veriacich profesionálnych vojakov do Francúzska. To robíme niekedy spolu s policajnými a väzenskými duchovnými. No teraz by som chcel písať o jednej konkrétnej činnosti – účasti na výcviku do Afganistanu.

„Bože, daj“ z maskáčov

Od roku 1996, keď bola duchovná služba uvedená do armády, dostala Ekumenická pastoračná služba prvýkrát možnosť v roku 2010 zúčastňovať sa v zahraničných misiách Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Čo robí vojenský duchovný na takej misii počas dňa? Aké sú možnosti na bohoslužby, osobné rozhovory, svedectvá? Výcvik pre decembrovú rotáciu začal už v auguste. Bez ohľadu na počasie cvičenie prebiehalo aj počas tých najväčších horúčav, keď väčšina ľudí dovolenkovala a oddychovala pri vode, v horách alebo

len tak doma. Práve vtedy, od rána do večera, v prípade potrieb aj v noci, boli jednotky vyvedené do vojenského výcvikového priestoru a cvičili taktiku, strelby, spojovaci a zdravotnícku prípravu. Samozrejme, vždy ustrojení v maskáčoch. Na hlavách prilby, cez plecica zbrane a vonku cez deň 40°C. A keď vám počas taktického cvičenia tečie pot po chrbte, jazyk sa vám lepí na podnebie a prach na kožu, ste na konci so silami v hluku, krikú a strese, vtedy vám prejde hlavou: „Bože, daj silu toto vydržať. Bože, daj silu nevzdať to, ale ťahať s chlapmi ďalej. Daj, Bože, nezlyhať práve teraz.“

Oddych a otázky

Po výcviku všetkých zručností prichádza pred večerom na rad čistenie zbraní. Činnosť, po ktorej vojaci vedia, že už je v daný deň po cvičení akoby pokoj. Vtedy sa dostavuje aj všeobecná úlava a vyplavenie zvyšného adrenalínu. Napriek dochádzajúcim silám zlepšuje sa nálada a konečne sa začíname aj rozprávať. Práve pri tejto činnosti padajú otázky, ktoré by som na farskom úrade nikdy nečakal, alebo v kancelárii na Veliteľstve síl výcviku a podpory v Trenčíne nikdy nedostal: „Padre, ako si uveril?“ , „Aký máš názor na potraty?“ , „Môžem aj ja katolík pristúpiť k Večeri Pánovej, keď ju budeš prisluhovať?“ , „Sú aj tvoje deti veriace?“ a podobne. Vtedy som spoznal, že otázky, na ktoré som odpovedal minimálne stokrát sa objavili nanovo.

Kládli ich noví ľudia, ktorí niesli svoje nové, jedinečné životné príbehy. A v nich sa asi nevyskytol nikto, kto by im podal upokojujúce odpovede, alebo sa aspoň chcel o tom rozprávať. Tu musím poctivo priznať, že v mnohých prípadoch som musel neraz roztriahnuť ruky a vzdať sa. Zatiaľ som toho neprežil veľa, neprečítal dostatok literatúry a mnohým, hoci úprimným otázkam nie vždy rozumel ani sám pýtajúci sa. Ale to, že dokázali sformulovať otázku a našli odvahu ju aj nahlas vysloviť, beriem ako fakt, že niekedy už nad tým uvažovali, alebo sa o tom s niekým rozprávali. To mi dáva určitú nádej, že v Afganistane budeme môcť v načatom dialógu pokračovať.

Po dvoch týždňoch výcviku však prišiel na rad nový útvar, kam sme sa premiestnili na ďalšie tri týždne. Bez nároku navštíviť rodinu počas sobôt a nedeľ, vychádzok do najbližšej dediny, bez kontaktu s civilizáciou. Ostali nám len mobilné telefóny a internet. Štáb zložený zo skúsených inštruktorov začal modelovať rôzne situácie. Simulujú sa letecké útoky na nás s útekom do úkrytov. Neskôr prichádza k slovu taktika, strelby, hliadkovanie... Jednoducho, v čo najkratšom čase čo najlepšie nadrilovať všetky vyššie spomínané zručnosti. Ak sa pýtajú sestry alebo tí, čo na základnej vojenskej službe nikdy neboli, prečo to všetko, odpoveď by mohla byť asi takáto: je to preto, aby sa človek nemusel počas sirén ohlasujúcich útok nad ničím za-

mýšľať, ale len automaticky konať. Vziať do rúk samopal, nepriestrelnú prilbu a čo najrýchlejšie utekať do najbližšieho krytu. To je otázka prežitia.

Bohoslužby v tábore

Po celodennom výcviku okolo pol deviatej večer, v čase osobného voľna, je vyhradený čas aj pre bohoslužby. Príchod každého jedného z tých, ktorý ešte vládzu, považujem za víťazstvo. Dotyčný totiž prekonal sám seba a vie prečo tam je. Zaspievam s nimi dve piesne a prečítam Slovo Božie a pomodlím sa. Modlím sa za každého jedného z nich. Myslím aj na ich rodiny, manželky a deti, priateľky, ktoré tu budú musieť ostať a čakať na nich šesť mesiacov. Vidím aj tie skoro chlapské tváre, no v niektorých skôr dospelých chlapcov. Nedokážem a ani si nechcem predstaviť, aby po komkoľvek z nás tu ostalo prázdne miesto v živote, v rodine. Preto bude mojím poslaním šíriť medzi nimi nielen slovo Božie a privádzať ich k Pánovi, ale najmä starať sa o ich duševnú rovnováhu v prostredí plnom napätia. Určite to bude náročné. No sám a bez vašich modlitieb to nedokážem.

Prosím Vás, ak sa budete modliť, spomeňte si na niekoľko desiatok chlapcov a žien, ktorí sú teraz vo výcviku, aby videli nielen zložitost svojho poslania, ale aj ochraňujúcu ruku Pánovu nad ich životmi a životmi ich blízkych. ■

Z PODVEČERA DO ZBORU

Niekoľkokrát do roka pripravujeme slávnostné výtvarné bohoslužby. Prostredníctvom moderných symbolov dávame starej múdrosti evanjelií aktuálny výraz. Na Turíce sme prikryli oltárny stôl kobercom zo stebielok z čerstvo naklíčených semienok. Počas meditácie sa na kríž premietali procesy klíčenia a rastu. V závere sa konal rituál: Účastníci z misky na trávnatom oltári mohli prijať zrnko pšenice ako znak oživujúceho ducha. Hlavnou myšlienkou Adventu bola kolektívna pamäť: Záznam – hlinené tabuľky, papyrasy, pergameny, knihy, až po súčasné CD nosiče. Symbolom Adventu boli koberce z cédečiek. Na plochu cédečiek sme premietali svetlo. Odrazené svetlo vytváralo na čelnej stene kostola fascinujúce vesmírne divadlo, predstavovalo symbol tajomnej súvislosti: Zapamätané príbehy osvetľujú našu súčasnosť. Prorocky predznamenávajú zmysel toho, čo ešte iba príde. Autorom Veľkonočnej inštalácie bol známy slovenský výtvarník Laco Čarný. Na kríž na čelnej stene inštaloval rozbité zrkadlo, previazané lanom v tvare kríža. V rozbitom zrkadle sa odrážali tváre a postavy účastníkov bohoslužby.

JANA CAMARA

VÝTVARNÉ BOHOSLUŽBY

Je to možno trúfalé, že píšem o výtvarnom umení. Nie som umelkyňa. Vďaka výtvarným bohoslužbám však opakovane nad touto témou premýšľam. Páčia sa mi výtvarné bohoslužby. Prečo nie sú častejšie? Je to tradícia alebo predsudok? Tradícia alebo charakteristika slovenskej kultúry? Tradícia alebo nedostatok skutočného umenia? Medzi gýčom a ničím si vyberám nič. Pretože nič necháva priestor pre neohraničenú predstavivosť. Ale gýč vyrušuje. Umenie inšpiruje. Poskladala som svoje myšlienky do nasledujúcich obrazov:

1. obraz: Truhlica s pokladmi

60. roky. Išli sme s babičkou na návštevu k príbuznej. Do bežného dedinského domu: úzky, dlhý, s miestnosťami v poradí: predná izba, predsieň s čiernou kuchyňou, zadná izba, sypanec, maštaľ, kôlna, stodola. Príbuzná, teta v zrelom veku, nás pozvala do prednej izby, teda do tej hosťovskej, sviatočnej. Otvorila veľkú ladu (truhlica, ktorá sa otvára zhora) a začala vyberať utkané látky, svoju celoživotnú prácu. Svoju prácu – tým chcem povedať, že lan, konope si vypestovala, upriadla nite, postavila v izbe krosná a celé zimy tkala. Teta rozprestrela po izbe krásne obrusy, obrúsky, utierky, uteráky z lanového plátna. Potom krásne obrusy z konopného plátna. Potom tkané koberce. Na chvíľku tá chladná, málo obývaná izba zažiarila teplom, nehou, krásou. Tá žena, ukrytá v čiernej šatke, v čiernom odevu vdovy na chvíľku poodhalila svoje vnútro, ukázala, do čoho vložila svoj čas, svoju tvorivosť, na chvíľku zažiarila radosťou. Potom tie tkané veci zrolovala a uložila do truhlice. A izba bola opäť priam prázdna, chladná. Žena svoju radosť a osobitosť, osobnosť opäť uzavrela pod čiernu šatku. O rok sa tento rituál zopakoval. Krása na chvíľu vyliezla z truhlice, a potom sa schovala, ako by to bolo niečo, za čo sa treba hanbiť.

2. obraz: Kostoly a modlitebne

70. roky. Spomienka na to, čo vníma dieťa v kostoloch a v modlitebniach.

V evanjelickom kostole v Prešove je na oltári obraz, na ktorom je Pán Ježiš a žena pri studni vo východoslovenskom kroji. Ten obraz rozpráva. Vždy sa na ňom

dal objaviť nový pohľad. Vťahoval do príbehu. Mal aj má pre mňa rozmer ikony, teda vstupnej brány do hlbšieho vnútorného sveta. „Klikneš“ a myšlienky putujú do krajiny, kde čakáš na Krista. Inokedy On čaká na teba a ty sa chceš schovať. V modlitebniach Cirkvi bratskej a ďalších evanjelikálnych cirkvách neboli obrázky. Niekde boli nápisy. Biblické texty, veršičky. Dôraz sa dával pravdepodobne na obsah textu, nie na výber fontu, veľkosti, farby. Výsledkom bolo, že aj ten najhlbší biblický citát pôsobil niekedy na stene desivo a strašidelne, alebo smiešne ako prvomájový transparent. Nakoniec, aj toto je druh obrazu, ktorý na niekoho „zafunguje“ ako ikona a na niekoho „nezafunguje“.

Ešte mi zostala silná spomienka na evanjelický kostol v Starom Smokovci. Obraz v tomto kostole na mňa nepôsobil ako ikona. Zato pohľad z okna aj rozklad slnečného svetla na krištáľovom lustri a množstvo dúh na stenách boli ikonou Božej tvorivosti. Hra vetra aj svetla inšpirovala, prebúdza túžbu poznávať Tvorcu, skúmať jeho myšlienky, kráčať bližšie k Nemu.

Keď som začala chodiť v Bratislave do Cirkvi bratskej, obraz aj s textom, ktorý na mňa pôsobil aj pôsobí ako ikona, si vychutnávam na prvom poschodí v jedálni. A na druhom poschodí v zasadačke bol pre mňa, človeka milujúceho pohľad na hviezdy, obraz so všetkých najpôsobilejších: veľká fotografia galaxie v súhvezdí Andromédy, vzdialenej 2 milióny svetelných rokov. Už tam nie je, chýba mi.

3. obraz: Ermitáž

80. roky. Kdeže sa dalo vycestovať v tých rokoch? Napríklad na študentskú brigádu do Leningradu, terajšieho Peterburgu. Cez víkendy sme sa opakovane vracali do Ermitáže. Skupinka slovenských študentov a niekoľko ruských študentov v úlohe sprievodcov. Ak bol na obraze príbeh z gréckej mytológie, stáli sme pri ňom aj pol hodiny. Naši ruskí priatelia nám porozprávali celú báj aj životopis maliara, aj nás upozornili na detaily, ktoré si určite musíme na danom obraze všimnúť. Ak bol na obraze biblický príbeh, po minútke sme išli ďalej. Keď sa toto zopakovalo niekoľkokrát, navrhli sme, že biblické príbehy vyrozprávame my. Rozprávame

lo sa nám ľahko, v dobrom obraze sú dobre čitateľné dlhé texty aj s príslušnými emóciami, aj s výkladom pre menej chápvavé srdce. Po niekoľkých biblických príbehoch naši ruskí priatelia zneisteli a začali sa ustráchanie obzerať. Čo ak nás niekto pozoruje? O biblických obrazoch radšej potichšie alebo mlčky a najlepšie nenápadne. Potom nám prezradili, že v múzeu náboženstva sú ako ukážka minulosti skutočné Biblie a sú vraj pod sklom. Ale strážca miestnosti je ochotný za rublík prečítať stránku. Tam v Ermitáži som videla aj Rembrandtov obraz *Návrat márnوترatného syna*, o ktorom Henri Neuwen napísal knihu.

4. obraz: Taizé

90. roky. V ekumenickej komunite vo francúzskej dedinke Taizé sme sa učili spievať nové piesne v mnohých európskych jazykoch a vnímať v rozmanitosti jednotu. Objavovali sme nádhernú harmonizujúcu konvergentnú rozmanitosť. Mladí ľudia z celého sveta, z rôznych denominácií. Trikrát denne sme sa stretávali v chráme na spoločných modlitbách, spoločne sme spievali chválospevy. Dopoludnia boli biblické hodiny a diskusie v skupinkách. Brat John nám celý týždeň objasňoval význam a hĺbku slov koinonia, metanoia a eklesia. Celý týždeň ako učebnú pomôcku používal Rubljovov obraz *Svätá Trojica*, na ktorom traja Abrahámovi hostia symbolizujú Boha, ktorý je iniciatívny pri nadväzovaní vzťahu-koinonia s človekom. A človek, ktorý chce žiť vo vzťahu s Bohom, musí prejsť zmenou myslenia-metanoia. Tá štvrtá strana stola, to voľné miesto pri stole, symbolizuje priestor, kde som čakaná, vítaná, vypočutá, milovaná. Až v Taizé som pochopila, čo všetko sa dá vidieť, vnímať v jednej ikone. Teda že je to okno, ktorým myšlienky letia bližšie k Bohu.

5. obraz:

Kubizmus a štvrtý rozmer.

3. tisícročie. Na prednáške z kozmológie prednášajúci pán doktor hovoril o viacrozmerom svete a venoval sa hlavne histórii,

teda tým ľuďom, ktorí sa téme viacerých rozmerov venovali v literatúre, vo výtvarnom umení, vo fyzike. Najviac hovoril o výtvarnom umení, o kubizme, premietal obrazy a vysvetľoval, čo chcel maliar povedať. Neviem zopakovať, čo hovoril, s radosťou by som išla na túto prednášku ešte aj dvakrát. Viem však, že touto prednáškou radikálne zmenil môj pohľad na kubizmus, otvoril mi okno k novému vnímaniu, pochopila som význam niekoľkých slov jazyka kubizmu. Je to tak, nevedomosť vytvorila prekážku pri vnímaní posolstva aj krásy. A nové informácie otvorili okno aj k novej radosi.

6. obraz: Pohľad z hradu

Leto 2012. Dívala som sa na krajinu svojho detstva zo Šarišského hradu. Lesy na kopcoch, polia v údoliach, cesty, dediny, v diaľke mesto. Zaujali ma kostoly a spojitosť medzi cestami a kostolmi. Kostoly ako výrazné dominanty uprostred každej dediny. Cesty sa stretávali v križovatkách blízko kostolov. Porovnala som v duchu tento obraz s obrazom, aký by som videla z Bratislavského hradu. Dominantou by boli sto metrov vysoké sklenené budovy: banky a biznis centrá. A spomenula som si na záver filmu Pokánie. „Vedie táto cesta do chrámu?“ pýta sa okoloidúci pútnik hlavnej hrdinky, ktorá pečie a zdobí tortu v tvare chrámu. „Nie, nevedie.“

„Načo je taká cesta, ktorá nevedie do chrámu?“ Načo je cesta, ktorá nevedie k Bohu, k láske a k porozumeniu?

Ale ak je tu cesta, ktorá vedie človeka bližšie k Bohu, určite ju netreba „zarúbať“. Pre niekoho je cestou k Bohu služba blížnemu. Pre iného je dôležitou súčasťou poznávania Boha objavovanie zákonitosti živej aj neživej prírody a celého vesmíru. A ďalší potrebuje svoju lásku k Bohu doslova zhmotniť do krásnych chrámov, sôch, obrazov, piesní.

Kedy má obraz cenu tisícky slov? A kedy ešte oveľa väčšiu? Čo je významom slova Slovo, čo všetko má alebo môže mať hodnotu slova? Niekedy som ticho, a aj tak poviem aj to, čo nechcem – pohľadom alebo gestom. Niekedy som prekvapená, čo a akým spôsobom ma osloví a prinesie do môjho vnútorného sveta oživujúce Slovo.

Písmo je formou zápisu myšlienky. Akú mám však istotu, že ten druhý porozumie, teda že sa napísaný text stane pre neho zrozumiteľným slovom? Obraz je tiež formou zápisu myšlienky, k divákovi hovorí, šepká, kričí. Rovnako ako text môže byť pre diváka čitateľný alebo môže byť napísaný v neznámom jazyku. A kedy je obraz, text ikonou a kedy modlou? Ikona otvára okná nového poznania, vnímania, ťahá bližšie k Bohu.

Boh tvorí. Človek je na obraz Boží. Človek je na obraz Boží aj tým, že tvorí a že to, čo tvorí, môže tvoriť pre samého Boha, na slávu Božiu. Tým, čo človek vytvorí a tvorí, oslavuje Boha, vyjadruje svoj vzťah k Bohu, vracia svoju tvorivosť Bohu, svoj dar lásky dáva Bohu.

Môj príspevok je úvodom do diskusie o výtvarnom umení na bohoslužbách. Pokračovať bude v ďalšom čísle Dialógu, ak máte chuť, pripojte sa! ■

CHCEM SI, PANE PRIPOMÍNAŤ

Nedej, Pane, zapomínať, čo sme smeli darem vzít! // Ty žes musel k smrti zsinat, my abychom mohli žít. // Proto nedej zapomínať, jak je nevďek neslušný, // že je marné ruce spínať, když tě nejsme poslušni. // Tež nám nedej zapomínať, jak je dobře dát se vést: // jak je zlé se tobě vzpínať, Pastýři, jenž dobrý jest. // Posléz nedej zapomínať, což se s námi zamýšlíš: // Duchem těšit, napomínať, k Otci dovést skrze kříž.

Karel Kejval, Křesťanský kancionál č. 44

„JUDr. Karel Kejval bol sudcom a predsedom senátu pražského parlamentu. Z jeho duchovne výrazných básní uverejnila Bratrská rodina „Nedej, Pane, zapomínať“. Na tento text som v r. 1957 skomponoval pieseň pre štvorhlasný mužský zbor. Tým bolo možné napísať

melódiu vo väčšom hlasovom rozpätí ako pre spoločný bohoslužobný spev. Dôležité je tu posolstvo veršov piesne, ktoré je pilierom bytia človeka: veľké rozpätie Božej milosti od stvorenia človeka cez pripomínanie vďaky za vedenie až po návrat k nemu.“ (Ján Valach) ►

Chcem si, Pane, pripomínať

Karel Kejval, prel. Jana Nagajová

Ján Valach

1. Chcem si, Pa - ne, pri - po - mí - nať, čo si z lás - ky sve - tu dal, že si
 2. Chcem si, Pa - ne, pri - po - mí - nať, a - ká zlá je ne - vďač - nosť, že je
 3. Chcem si, Pa - ne, pri - po - mí - nať, že je dob - ré dať sa viesť, že je
 4. Chcem si, Pa - ne, pri - po - mí - nať, a - ké cie - le so mnou máš: chceš ma

po - slal na smrť Sy - na, a - by člo - vek ži - vot mal, že si
 már - ne ru - ky spí - nať, ak mi chý - ba po - sluš - nosť, že je
 zlé sa te - be vzpí - nať, kro - ky spúš - ťať z tvojich ciest, že je
 te - šit, na - po - mí - nať, kým mi v ne - bi mies - to dáš, chceš ma

po - slal na smrť Sy - na, a - by člo - vek ži - vot mal.
 már - ne ru - ky spí - nať, ak mi chý - ba po - sluš - nosť.
 zlé sa te - be vzpí - nať, kro - ky spúš - ťať z tvojich ciest.
 te - šit, na - po - mí - nať, kým mi v ne - bi mies - to dáš.

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKEJ

OKTÓBER 2012

Spoločné modlitby na základe Matúš 5, 43–48 viedol Martin Jurčo.

Rada sa zaoberala prípravou stretnutí predsedov a podpredsedov staršovstiev o spoločných záujmoch a budúcnosti CB v nadchádzajúcich 3 rokoch, ktoré sa uskutočnia v priebehu októbra v Leviciach a v Prešove.

Rada vzala na vedomie pripomienky účastníkov, aj vlastné pripomienky ku konferencii kazateľov v Tatranskej Lomnici a bude sa ich snažiť v budúcnosti uplatniť.

Rada prerokovala správu z vizitácie Zboru CB Bardejov.

Rada viedla rozhovor so Samuelom Jurčom (Stará Turá) o jeho zapojení doduchovenskej služby.

Rada aktualizovala termíny svojich zasadnutí na rok 2013, do konca roku skoordínuje aj termíny ostatných celocirkevných podujatí v roku 2013, ktoré budú dostupné na www.cb.sk.

Rada rozhodla pokračovať v uhrádzaní poplatkov za hrob prof. Jozefa Roháčka.

Rada rokovala o svojom postupe v otázke svojej funkcie zriaďovateľa cirkevných škôl v Petržalke.

Rada konkretizovala podklady, ktoré sú potrebné na založenie druhého zboru CB v Bratislave.

Rada prijala metodický pokyn pre internú komunikáciu medzi zložkami CB (RCB, kazatelia, staršovstvá a pod.).

Rada menovala za členov Správnej rady Betánia Bratislava n. o. Jána André a Beatu Havelkovú.

Rada sa oboznámila so správou Juraja Kohúta o ukončenom štúdijnom voľne.

Rada schválila študijný pobyt Rastislava Betinu v Tyndale House, Cambridge.

Rada vzala na vedomie informáciu o priebehu Konferencie mládeže CB v Spišskej Novej Vsi.

Predseda RCB inštaloval nasledovných kazateľov:

- Matěj Hájek, druhý kazateľ Zboru CB v Bratislave – 7. októbra.
- Rastislav Betina, duchovný správca Zboru CB v Košiciach – 14. októbra.

Informácie zo spoločného rokovania Rád CB v ČR a SR

- Vzájomne sme sa informovali o vývoji pri riešení základných dokumentov cirkvi (Ústava, Zásady, Poriadok, Agenda).
- Diskutovali sme o upresnení cieľov a postupov vizitácie zborov.
- Česká Rada informovala o svojich plánoch na celoživotné vzdelávanie kazateľov.
- Slovenská Rada informovala o inštitucionalizovanej diakonickej službe, najmä o skúsenostiach z činnosti Betánie.
- Diskutovali sme o tom, ako postupovať pri založení zboru oddelením z materského zboru, transformáciou stanice zboru a pri vzniku nového zboru na novom mieste.

Zapísal: Ján Henžel

Autor neskôr pieseň harmonizoval pre miešaný zbor v tónine E dur. Tak ju mnohí ako „spevokolovú“ poznáme. Pieseň má síce väčší rozsah, ale v tónine D dur, v ktorej ju uverejňujeme, je zvládnuteľná pre spoločný spev a radi by sme ju zaradili do spevníka. Pôvodnú verziu pre mužský zbor uverejníme na webovej stránke data.cbb.sk

Informácie o Jánovi Valachovi (1925), rodákovi z Hnúšte, jednom z najznámejších slovenských hudobníkov, ktorého duchovným domovom pred nútenou emigráciou boli zbory CB v Prahe na Soukenickej a neskôr v Bratislave, sú v hojnej miere dostupné na internete. Zvlášť dávame do pozornosti článok uverejnený v časopise Brána, apríl 2012 (www.i-brana.cz/mzine). O autorovi textu Karlovi Kejvalovi (1901-1972) sme našli zmienku iba v publikácii k výročiu vzniku CB z r. 1980 Sto let ve službě evangelia: „V nejnovější době (od let 50.), která se vyznačuje změnami po-

měry hospodářskými a společenskými, náboženská tvorba se uchýlila jen na stránky církevních časopisů nebo zůstává nezveřejněna. Nejvýrazněji se projevil v této době nedávno zesnulý Karel Kejval, povoláním právník, jehož lyrika má osobitý ideový i formální ráz. Je tradičně inspirována Písmem, avšak Kejvalův biblismus na sobě nese přísnou logiku autorova myšlení. Nepracuje s volnými symboly, ale jasnými a nelomnými liniemi ztvárňuje zřetelně a nekompromisně základní pravdy a jistoty křesťanova života. Verše jsou klasicky sevřené, pravidelné v rytmu i rýmu. Pro tuto přednost byly často různými autory zhudobněny a některé najdeme i v našem Křesťanském kancionálu.“ Slovenský preklad Jany Nagajovej vznikol pred viac ako 40 rokmi a posunul sa (aj kvôli rýmom) od prosby „Nedej, Pane, zapomínať“ k osobnej aplikácii „Chcem si, Pane, pripomínať“.

Za SPS Ewald Danel

ALKOHOL NÁŠ KAŽDODENNÝ

ŠTEFAN MARKUŠ

Odkaz filozofov je zmätočný. Čo je pre šťastný život dôležitejšie? Pravda, zdravie? Životná prax svedčí, že alkohol ani voda nezaručujú trvalú pohodu. Udivuje fakt, že už Noach vedel čo víno je a čo dokáže. Príbeh o jeho opilstve, napriek našej neľúbosti, je v Biblii a Boh určite vie, prečo to tak má byť. Máme notorický sklon človeka idealizovať a pokladať ho nebudaj za svätého. Biblia je v tomto ohľade triezva a súčasne bdela. Svojich hrdinov predstavuje ako ľudí z mäsa a krvi. Sú schopní padnúť do osídien vášní a nerestí. Keď sa nad ich hlavou začne objavovať svätožiara, Boh zasiahne. Spomeňme si na opakované zlyhanie apoštola Petra. Jeho pády z výšin sebaistoty vždy musel naprávať Majster. Príbeh Noacha s alkoholom nás v súčasnosti oslovuje patrične „nebiblicky“, akoby príliš svetsky a pre niekoho až rúhavo. Jeho nebezpečnú svätožiaru strhuje sám Pán Boh. Neúprosne, navyše na verejnosti. Noachov úlet do opojného stavu je svedectvom, že aj ten „najsvätejší“ je odkázaný na Božie milosrdenstvo. Nikto to nemá vyhrané. „Fungujeme“, lebo Boh nám odpúšťa. Noachovi sa prihodila nechutná a odsúdenia hodná vec, keď sa spil do nemoty. Choval sa nedôstojne a bol pohoršením pre svoje okolie. Aj spravodlivý a dokonalý muž, ktorý chodil s Bohom (Gn 6, 9), potrebuje činiť pokánie a žije z milosti láskavého Otca. Nazdávam sa, že taký je zmysel trápnej Noachovej príhody. Pán Boh nenecháva pre nás nijaký priestor pre samospravodlivosť.

Tento dlhší úvod mienim použiť pre pointu odkazu, ktorý po sep-

Noach po potope sveta postavil oltár a ďakoval Bohu za prežitie (Gn 8, 20). Prekvapuje nás, že už poznal proces fermentácie. Jeho následný príbeh (Gn 9, 20–21) pohoršuje a kresťania si možno kladú otázku: „Prečo je tá trápna príhoda o opitosti v Biblii?“ Noach zasadil vinicu a vyrobil víno. Nevieme odkiaľ vzal sadenice viniča či semenka hrozna. Zrejme tajomstvo výroby nápoja poznali už pred potopou. Víno dnes často označujeme za konzervované slnko. Starí Rimania nás dokonca presviedčajú, že vo víne je pravda, vo vode zase zdravie (*In vino veritas, in aqua sanitas*).

tembrových udalostiach v Českej a Slovenskej republike má zaznieť – nazdávam sa – aj medzi kresťanmi. U našich západných susedov zomierali ľudia na otravu metylalkoholom a strácali zrak. Médiá nás dramatickým spôsobom informovali o vývoji smutnej situácie. Hľadali vinníkov, zaviedli prohibíciu, úrady vyčíslili ekonomické straty. Dozvedeli sme sa pritom zaujímavé veci. Najmä to, koľko štát zarába na výrobe a predaji tvrdého alkoholu. Ľudia nedbalo pijú a závislosť na alkohole je badateľná aj u mladistvých. Zabavené fľaše nás upozornili na menej známu vec. Konzumácia destilátov je pomocou pre štát. Štátny rozpočet je závislý aj na predaji tovaru, proti ktorému súčasne bojujeme. Vyšetrovatelia odhalili vinníkov. Ziskuchtivo namiešali metanol do nápojov, ktoré distribuovali do predajní a krčiem. Pálenka je predajná komodita. Prohibíciu už odvolali a nevieme, či to potešilo viac milovníkov „niečoho tvrdsieho“ alebo štátnu pokladnicu. Alkohol, ako mäkká droga bude naďalej budovať závislosti, i keď neprestane „zabíjať“ ani „oslepovať“. Noachov príbeh bude mať, žiaľ, ešte mnoho repríz. Žijeme v takom svete.

Do mysle sa vkráda ojedinelá a aktuálna výstraha Božieho slova. Prorok Habakuk si ju vypočul už v 5. storočí pr. Kr.: „Beda tomu, čo svojich blížnych napája a čo primiešava jed svojej zlosti, aby ich opil a díval sa na ich nahotu“ (Hab 2, 15).

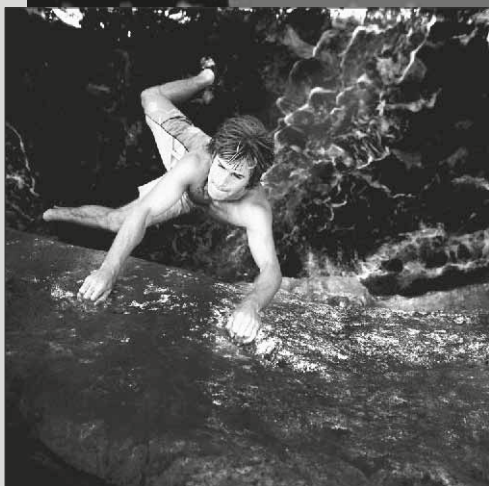
Biblia nezavádza. Obsahuje pravdu a upevňuje zdravie národa. ■

DIALÓG

10/2012, V. ročník

MLADÝCH

EDITORIAL

„Krutý návrat do reality“, v takomto duchu sa nesú prvé týždne školského roka či semestra. Leto plné táborov, prespávačiek, výletov, dovoleniek či sladkého leňošenia sa stáva milou spomienkou a zas môžeme odpočítavať dni do ďalšieho voľna. Z piatka sa stáva sviatok a pondelkové rána by sme najradšej vymazali z rozvrhu... Nezávidím pracujúcim s tromi týždňami dovolenky.

September je známy aj inou akciou, pravidelne sa opakujúcou, síce dobrovoľnou, ale o to potrebnejšou – konferencia mládeže CB. Tohto ročná so sebou priniesla zmenu – nový názov, teda „KMCB“ sa mení na „UPdate“. Tento výraz pochádza z počítačovej terminológie a označuje „aktualizáciu (zdokonalenie) tej istej verzie počítačového programu za novšiu“. To by teda mala táto akcia spĺňať. Samozrejme nie zlepšovať počítačový program, ale nás účastníkov. V tomto meniacom sa svete nemôžeme zostať stáť – buď porastieme alebo padneme.

Téma večerných programov bola „Drž sa zubami nechtami“, s ktorou sa popasovali rečníci Clayton Fergie a Ján Máhrik. Organizátori pripravili tiež slušný výber seminárov a dielní. V tomto čísle vám prinášame aspoň malú ochutnávku.

Nie je to prvá a dúfam ani posledná konferencia mládeže na ktorej som bol. Z môjho pohľadu, tento rok neprekvapila, ale ani nesklamala. „UPdate“ však potrebujeme každý deň, nezmenia nás skvelí rečníci ani úžasné semináre, no môžu byť dobrým Božím nástrojom. Dáme sa Mu do rúk?

Juraj Sabol

redakčná rada: **Eva Myjavcová (predsedníčka)**
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia: **Jana Lesňáková (Cabadajová)**
Šimon Evin
Nada Klauďiny
Juraj Sabol

grafické spracovanie: **Nada Klauďiny**

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

Update 2012

z Austrálie na Spiš

Konferencia UPdate pomaly finišuje a pri večeri so mnou sedí vzácny hosť, Clayton Fergie. Prvá otázka sa ponúka sama:

Čo sa stalo, že niekto príde z Austrálie, aby bol rečníkom pre mladých na Slovensku?

Nie som si veľmi istý, ale myslím si, že Natália Luptáková s tým má niečo spoločné (smiech). Obaja pracujeme pre rovnakú organizáciu. Natália je riaditeľkou Scripture Union (SU) na Slovensku.

ností, napríklad, pomáhame miestnym SU pri hľadaní stratégie služby. Môžu chcieť rozvinúť službu v novej oblasti, nový štýl služby. Môžeme pre nich byť hlasom z vonka.

Čo je vlastne cieľom SU?

SU sa sústreďuje na deti a mládež a sú dve veci, ktoré chceme dosiahnuť. Prvá je, aby mladí viac objavovali Písmo a to aby ich potom viedlo bližšie k Bohu. Chceme napomôcť tomu, aby mladí

níčkoch?

Mám päť dospelých detí. V skutočnosti jedno z nich práve čaká naše prvé vnúča. Má sa narodiť len pár týždňov potom, ako sa vrátim domov. Moja manželka a ja sme vyrastali v Papuy Novej Guiney, spolu sme chodili do školy. Ona je sestrička v nemocnici.

Čo je za tým, že ste obaja boli v Papuy Novej Guiney?

Vyrastal som v troch krajinách, okrem Papuy ešte v Japonsku a Austrálii. Je to trochu čudné a dôvodom bola práca môjho otca. On je ekonóm a pracoval buď pre OSN, alebo pre vládu. V Papuy pracoval ako štatistik. Rodičia mojej ženy tam boli ako misionári, čo sú dva odlišné ciele.

Mohol by si čitateľom predstaviť myšlienku konferencie a tvoju úlohu?

Chceme sa zamerať na Bibliu, čo je asi jeden z hlavných dôvodov, prečo ma pozvali. Chceme povzbudiť mladých, aby čítali Bibliu a nielen to, ale aby aj žili to čo je v nej. Aby jej skutočne dovolili ovplyvniť ich životy. Téma je „Drž sa zubami-nechtami“ a Božie Slovo je to, čoho sa máme držať.

Mojou úlohou je pomôcť mladým, aby si uvedomili, že Biblia je viac ako len kniha. Snažím sa ukázať, že Biblia je v skutočnosti príbeh, veľký príbeh. Je to celé historický príbeh Kráľa a jeho kráľovstva. Je dôležité si všimnúť, že my sme súčasťou tohto príbehu. Biblický príbeh má dva konce – na jednom je stvorenie a na druhom nové stvorenie. Prvé sa už stalo a nové stvorenie má nastať. My sa nachádzame medzi nimi. Pán Boh si v celých dejinách povoláva ľudí, aby boli súčasťou Jeho plánu obnovy. Toto obnovenie je už v Kristovi dokonané, ale nové stvorenie má ešte len nastať. Boh pokračuje a povoláva si

foto: B. Miklošová

Mohol by si povedať niečo viac o tvojej službe v SU?

Samozrejme. Pracujem ako medzinárodný pracovník a mojou úlohou je podporovať prácu SU na národných úrovniach. Prináša to širokú škálu čin-

ľudia duchovne rástli a dospievali. Chceme, aby boli súčasťou miestny zborov a slúžili svetu okolo seba.

Mohol by si povedať niečo o svojom osobnom živote, tvojej rodine, ko-

nás, aby sme boli súčasťou Jeho príbehu a Jeho plánov. Sme povolani byť deťmi Jeho kráľovstva, slúžiť v tomto svete, ktorý zúfalo potrebuje pomoc.

Ako sa bude táto téma rozvíjať dnes, na poslednom večernom programe?

Budem hovoriť o tom, ktoré veci nás odťahujú od Písma, vyrušujú a odvádzajú zlým smerom. Budeme tiež hovoriť o spôsoboch, ako kopať hlbšie. Lebo je dobré otvoriť Bibliu a čítať si ju, ale porozumieť môže byť dosť namáhavé. Žijeme v modernej dobe – ako porozumieme textom, ktoré vznikli v staroveku? Aj o tom budem hovoriť a dúfam, že si dnes účastníci odnesú dve veci – aby sa postavili tomu, čo ich vyrušuje a aby

si zlepšili svoje schopnosti porozumieť Písmu. K tomu lepšiemu porozumeniu patrí Duch Svätý, ktorý nám osvetľuje Písmo.

Je niečo, čo ťa prekvapilo na Slovensku? Ak áno, tak čo?

Neviem, či prekvapenie je správne slovo. Som veľmi krátko na Slovensku. Všimol som si, že je to veľmi krásna krajina. Odchádzam už v utorok, chcel by som mať vrtuľník, aby som mohol preletieť a vidieť celú túto krajinu!

Ale zaujala ma aj pozícia Rómov v spoločnosti. Som rád, že sú tu kresťania, ktorí sa snažia v tejto veci prinášať obnovu. Aj u nás máme rôzne skupiny,

s ktorými musíme zápasiť, máme rôznu kultúru, ale obývame rovnakú krajinu.

Vidím tu tiež vychádzajúcu generáciu, ktorá je nabudená na budúcnosť, aj keď tá vyzerá hrozivo. Vnímam to tu na väčšine mladých, ktorých tu stretávam.

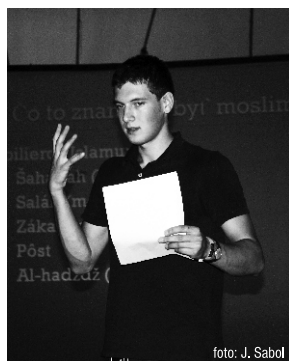
Vďaka za rozhovor!

Rozšírenú verziu tohto rozhovoru nájdete na:

dialog-mladych.blogspot.com

Juraj Institoris

tieto články, ako aj mnohé iné, nájdete na **dialog-mladych.blogspot.com**

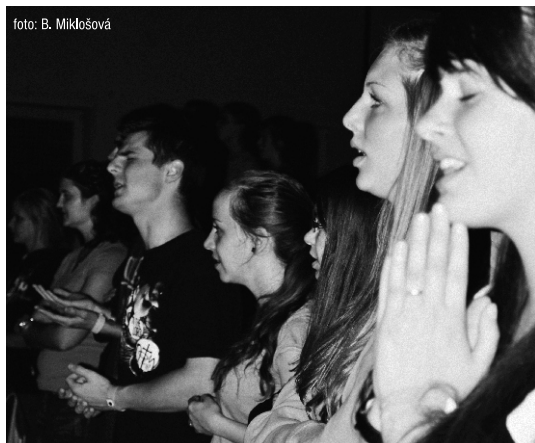

Ľudo Fekete: uzdravenie zraneného srdca

„Svet nie je miestom, kde prebýva radosť a láska. Ale je miestom, kde prebýva zrada, bezmocnosť a rozpoltenosť ľudí. Život je plný bolesti a je iný, než o akom snívajú deti. Aj keby sme vyrastali v tom najlepšom prostredí, v najlepšej rodine, v najlepšej štvrti, tak sa bolesti nikdy nevyhneme. Nájde si naše srdcia a vstúpi do nich. Nepýta sa, neprosí, neklope, rozkopne dvere a mocou zaujme miesto v našom živote. Ľudia nemajú bolesť radi. Vždy sa ju snažíme utlmiť a hľadáme spôsob, ako by sa to dalo čo najskôr dokázať. Neuvedomujeme si pri tom, že samotná bolesť sama o sebe nie je zlá. Bolesť je pocit, ktorý nám indikuje, že niečo nie je v našom tele alebo v našom živote v poriadku.“

Práve tieto slova zaznievali z úst Ľuda Fekete, keď som vstupovala do miestnosti, kde viedol seminár s názvom „Uzdravenie zraneného srdca“. Očakávaní, či otázok, s ktorými som išla na seminár, bolo naozaj dosť, no odpovedí a myšlienok, s ktorými som odchádzala, bolo ešte viac. Je pre mňa veľmi ťažké zhrnúť v niekoľkých riadkoch tému, o ktorej sa hovorilo minimálne hodinu a pol. Azda to najhlavnejšie, čo som si uvedomila je, že nielen svet okolo, ale častokrát už aj moderné kresťanstvo má problém sa vysporiadať s bolesťou, má tendenciu nám hovoriť, že je možné, aby sme boli oslobodení od bolesti života, že je možné bezstarostnosť a dokonalú radosť prežívať už TERAZ. Učíme sa predstierať, že už teraz môžeme pociťovať to, čo nám má poskytnúť až nebo. Radi by sme sa vzdali bolestného poznania, aký je život v tomto svete ťažký a bolestivý. Avšak bez tohto poznania nikdy nemôžeme prežiť skutočnú hlbokú premenu nášho charakteru, ktorú nám Kristus ponúka. Ak chceme prežiť Božiu moc vo svojich životoch, tak musíme vyjsť na púšť tohto sveta. Aj keď sa s bolesťou naučíme vysporiadať, tak tá, až do dňa Kristovho príchodu, z našich životov nezmizne. Avšak, už nás nebude viesť k hriechu, ale nás bude približovať Kristovi a k Jeho láske.

Jana Lesňáková

aký bol „UPdate” pre mňa?

Tento rok som bol prvýkrát na UPdate lebo som sa práve prisťahoval sem z Írska s Filipkou. Asi sa pre väčšinu ľudí musím predstaviť, a potom budete môcť rozumieť rôzny spôsoby, ako pre mňa bol UPdate dôležitá skúsenosť. Môje prvé spojenie so Slovenskom bolo vlastne priateľstvo s Mahrikovcami keď boli v Írsku pred skôr dvadsiatimi rokmi, tak tešilo ma že som mal šancu ich vidieť; aj s nimi hrať. Verím že toto priateľstvo bude rásť ako bývame a možno spolu pracujeme budovať kraľovstvo tu na Slovensku.

Keď som nový v cebečku bolo mi dôležité spoznať s ľuďmi, ale vlastne som sa stretol tak veľa ľudí, že si nepamätam takmer nikoho! Ani mená ani tváre! Už som mal zopár trapne konverzácie o tom na Facebook. Prosim vás všetci odpustite ma, som starší než vy!

No. Na začiatku leta sme prišli do Filipkínho zboru a hneď som tam začal viesť chvály. To som robil dlho v Írsku ale tu je to niečo iné. Čoskoro som cítil celkom ohromený. Nevedel som tu jazyk, kulturu, pesničky a tak ďalej. Chcel som mať

foto: B. Miklošová

možnosť sa naučiť pôvodné Slovenské pesničky lebo pevne verím že použiť stále preklady nie je ideálne, a vedel som že nie treba. Na UPdate som zistil to čo som už podozrieval, že máte tu bohatý výber kvalitných pôvodných pesničiek. Chceme vás povzbudiť že máte tu veľa talentovaných ľudí aj pesničkarov, a môžete teda začínať spievať svetu Slovenskovú vlastnú piesne.

Graeme Donaldson

(V pôvodnom znení bez jazykovej úpravy.)

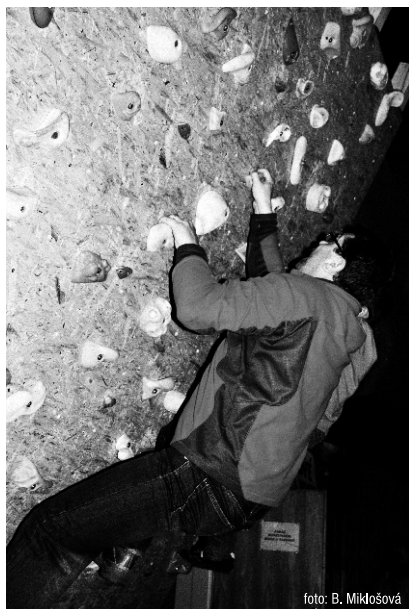

foto: B. Miklošová

foto: J. Sabol

Tomáš Henžel: ako nezmiznúť?

Neviem, kolkí z vás už niekedy skúšali žonglovať. Dve loptičky nie sú problém, tri možno, ale štyri? Mne už niekedy aj tie dve padajú... Tomáš pripodobnil naše životy takémuto žonglovaniu, kde loptičky sú rôzne veľké a ťažké. Rodina, partnerstvo, škola, možno práca... a zbor. A ak nám má nejaká loptička spadnúť, ktorá to bude? Ktorú necháme tak? Pravdepodobne tú, ktorú môže zdvihnúť niekto iný – zbor.

Čím sme starší a prichádza vysoká škola, práca alebo vlastná rodina, tým menej môžeme fungovať v hesle „venujem tomu svoj voľný čas“. Žiaden totižto nemáme. Preto musíme svoj postoj preorientovať k práci na diele služby tam, kde sme.

Naši rovesníci prestávajú aktívne slúžiť v zbere s rôznymi odôvodneniami. Či už je to prílišná zaneprázdnenosť

a naivná predstava, že sa vrátia, keď sa to zlepší, alebo majú pocit, že oni si už odslúžili dosť. Môže to byť aj zlou zborovou výchovou, keď zopár ľudí robí všetko, ale aj tým, že človek vytesní zbor zo svojho súkromia, prípadne má životného partnera bez priorit v zbere. Spoznávate to?

Treba sa navzájom napomínať a pripomínať si, že služba nie je o voľnom čase. Všetky naše „loptičky“ treba žiť spolu a rovnako, konzistentne. Paralelné životy sú ťarcha, ktorá pôsobí to, že niektorú „loptičku“ môžeme úplne stratiť.

Na záver Tomáš položil otázku, ktorú by si mal zodpovedať každý jeden z nás:

„Je môj život žitý pre Krista alebo pre mňa?“

Nada Klauďiny

foto: B. Miklošová

foto: J. Sabol

Joe Ekow Newton: Oče náš, Afrika, Ghana, 1980

Ako dieťa som denne počul svoju matku modliť sa "Prid' kráľovstvo Tvoje".
 Príala si, aby Boh daroval lepší život, než je život plný hladu, chudoby, nemoci a predčasnej smrti.

**Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.**